

BÀI Há»œC Tá»ª CUÁ»C Ấ»á»œl Ấ»á»C PHÁ»T

Ấ»ng gẤ»p cá»sa ThẤ-ch TẤm Há»nh
11/05/2017
Cá»p nhá»t 11/05/2017

BÀI HÌC TẾ CUØC ỦIÀ ỀC PH-TÁ

* Thích TâmẤ Hinh

BA CÁCH Ấ CÚNG D-ÝNG.

Hôm nay, nhân mùa Ấ Ph-t ền, quý Ấ ph-t tí Ấ ịo tràng Ấ Trúc Lâm Ấ Sen

Tr-ng à Nụng Ấ trấ vẤ Ấ ThiẤn viÇn Ấ Trúc Lâm Ấ Bạch Mã tu t-pẤ hai

ngày mùT êm. êm rOI quý vỀ ấ ấc Ấ tăng kinh, Ấ ngOI thiẤn. Khuya nay quý vỀ cing ấ Ấ ngOI thiẤn Ấ rOI và mùI Ấ tăng kinh Ấ

thYi Ấ sinh hoĩ Ấ ịo lý.

Ngày Ấ IẤ

Ph-t ền, Ấ chúng ta Ấ cúng d-Ýng Ấ ềc Ph-tẤ theo

mYy cách? K÷ niÇm mẽng ngày Ấ ềc Ph-tẤ giáng

sanh, Ấ chúng

ta Ấ có rYt nhiẤu cách Ấ Ấ cúng d-Ýng Ấ lên Ngai. Ấ Cả thẤ,

trong Kinh dĩy Ấ chúng ta Ấ có

ba cách Ấ cúng

d-Ýng.

1/ Cách thệ nhYt là lấ Ấ cúng d-Ýng: Ấ Téc là Ấ té sñ, nhĩng gì có ấc mình dâng lên Ấ cúng d-Ýng, ó gĩ là lấ Ấ cúng d-Ýng.

2/ Thệ hai là kính Ấ cúng d-Ýng: Ấ Téc là Ấ chúng ta Ấ kính trĩng Ấ h-Ùng vẤ ngai.

3/ Và thệ ba là tu Ấ cúng d-Ýng: Ấ Lâu nay Ấ chúng ta Ấ th-Ýng

quen lấ và kính Ấ cúng d-Ýng Ấ mà

hay Ấ bĩ

quên phŞn tu Ấ cúng d-Ýng. Téc là có hoa, có qu£, có gịo, có tiẤn...

em dâng cúng, ho-c tôn thY, Ấ IẤ dĩy Ấ ngai,

nh-ng th-Ýng quên Ấ Ấ yẤ ịn

phŞn Ấ thñc

hành Ấ công phu. Ấ Tu t-pẤ cúng d-Ýng Ấ là Ấ chúng ta Ấ ph£i nh-m th-ng ịn phŞn Ấ thñc hành Ấ công phu,

ó là mùT cách Ấ cúng d-Ýng.

Cing nh- ß nhà, mình là ng-Ýi làm cha, làm m¹, làm

ông, làm bà. ịn ngày sinh nh-t, con cháu thẤ hiÇn nhiẤu cách Ấ Ấ chúc thẤ mình. éa thì mua quà t-ng, éa thì tỉ

tình c£m Ấ tôn

kính Ấ mình, có éa lo ch m

sóc Ấ séc

khĩ Ấ cạ mình mùT cách chu

áo, có éa thì Ấ ngoan ngoãn Ấ nghe lYi Ấ chẾ b£o Ấ cạ

mình Ấ ấc Ấ thành ịt Ấ trong

cuÙc sÑng... Theo cái nhìn và kh£ n ng cạ mxi ng-Ýi con mà có cách Ấ thẤ hiÇn Ấ khác nhau. Cách nào cing tÑt, miẤn nó Ấ ng

có lòng là mình vui rOI. Hôm nay

trong mùa Ấ Ph-t ền, quý vỀ Ấ trấ vẤ Ấ ây Ấ tu t-pẤ hai ngày mùT êm, ó là hành Ùng cạ

mùT ng-Ýi con Ấ ngoan ngoãn Ấ ấ

bi ịt Ấ cúng

d-Ýng lên ềc Ấ Tề phẤ cạ

mình. Ng-Ýi x-a nói Cung kính bYt nh- phảng mÇnh . Ngh)a là Ấ tôn trĩng, Ấ cung kính không

b±ng Ấ chúng

ta Ấ vãng lYi, làm theo. Có nhiẤu éa con Ấ tr-Ùc m-tẤ mình thì Ấ tỉ ra Ấ có v» Ấ ngoan ngoãn Ấ và Ấ cung kính Ấ ỉm.

Nh-ng khi ra -Ýng, ra Ấ xã hUi Ấ thì

sÑng khác i. mùT ng-Ýi con nh- v-y không thẤ gĩ là có hi ịu ấc. Cho nên hôm

nay Ấ trấ vẤ Ấ ThiẤn viÇn Ấ tu t-p,

ó là quý vỀ ang Ấ vãng theo Ấ lYi Ấ ềc Ph-tẤ chẾ dĩy, ngh)a là Ấ chúng ta Ấ ang Ấ cúng d-Ýng Ấ ềc Ph-tẤ mùT

cách Ấ thi ịt

thñc Ấ nhYt.

Nh-ng muÑn nghe theo, muÑn Ấ tu t-pẤ theo, Ấ tr-Ùc tiên Ấ chúng ta Ấ ph£i Ấ hiẤu rõ Ấ cuÙc Ýi Ấ ềc Ph-tẤ thì

mÙi phâng mÇnh, mÙi tu theo °ác. Cho nên hôm nay quý Th§y s½ nói mÙt vài bài híc

têÁ cuÙc ÝiÁ cçaÁ éc Ph-tÁ ß

c¶p ÚÁ bình

dỄ, g§n gii, nh°ng r¶tÁ c§n thiçtÁ vÙi

t¶t cỄÁ chúng

ta, trong kh£ n ng mxi ng°Ýi có thã làm °ác Ấ quý vỄ híc theo, mang ljiÁ lái íchÁ thiçt thĩcÁ cho mình vàÁ míi ng°Ýi.

Á

II. BÀI HÌC TÊÁ CUØC ÛiÁ èC PH-T.

CuÙc ÝiÁ cçaÁ éc Ph-tÁ r¶t

v) jì, vô vàn nhĩng iÁu hay,Á chúng taÁ không

tài nào híc hçt °ác.Á Lý doÁ §u

tiên là mình không thã biçt hçt Ấ híc. Ch°a có ai dám tñ nh-n mình là ng°Ýi biçt

hçt nhĩng iÁu hay cçaÁ éc Ph-t.Á Chúng taÁ chẾÁ nh-n biçtÁ °ác ph§n nào thôi cho nên khó híc hçt.

MÙtÁ lý doÁ nữa là nhĩng iÁu °ác nghe, °ác híc,

°ác hiÁu, nh°ngÁ chúng taÁ khôngÁ dã hiÁuÁ hçt thâm ýÁ éc Ph-tÁ muÑn chẾ trong ó. Và iÁu thê ba,Á thí dãÁ nh° quý vỄ a

ào,Á ch°a bao giYÁ ra c£nhÁ núi r£ngthanh

v°ngÁ nh° thç này thìÁ chúng taÁ không thã nàoÁ hình dungÁ ra hay c£m nh-n °ácÁ c£m giácÁ thanh tỄnhgiÑng

nh° m¶y hôm mình ã ß lji áy. ChẾ có ai ra çn áy rÓi thì mÙi c£m nh-n hçt °ác.Á Cing thç,

ngũu ch°a ß trongÁ c£nh giÙiÁ cça

Ph-t thìÁ chúng

taÁ s½ không thã th¶y hçt Ấ

híc theo. ChẾ có Ph-t mÙi biçt çnÁ c£nh giÙiÁ Ph-t.

Ngũu ch°a nh° thç thì khôngÁ dã hiÁuÁ th¶u

hçt thâm ý cça Ph-t, cho nên khó híc hçt nhĩng iÁu hay têÁ éc Ph-t.Á Chẽng nàoÁ ch°aÁ thành Ph-t, ngày óÁ chúng taÁ ch°a

thã híc hçt nhĩng bài híc têÁ cuÙc ÝiÁ éc Ph-tÁ muÑn

djy mình. MÙi biçt, bài híc têÁ cuÙc ÝiÁ éc Ph-tÁ r¶t

IÙn lao. Cho nên hôm nay trongÁ phim viÁ hjn

h'p,Á chúng

taÁ chẾ híc nhĩng bài híc g§n

gii,Á bình

dỄ,Á vĩa sécÁ chúng taÁ có

thãÁ hiÁu

biçt, c£m nh-n vàÁ éng dãngÁ °ác.

1.Á Duy ngã Ûc tôn.

Có l½ ph§n ông quý vỄ cóÁ hiÁu biçtÁ vẢÁ lỄch síÁ cuÙc ÝiÁ éc Ph-t Thích Ca Mâu NiÁ cho nên quý Th§y không nh°c lji. Ch

ôn sj qua mÙt vài iÁm ẤÁ chúng taÁ híc

theo thôi. Ngài là mÙt vỄÁ thái tíÁ tên

T¶t- jt- a, hay còn gii là S)- jt-ta, có ngh)a là ng°Ýi °ác toji nguyÇn . Vi

qua bao nhiêuÁ mong míi, vuaÁ TỄnh Phjn mÙi có °ác mÙt vỄÁ thái tíÁ duy nh¶t,

Vua r¶t quý cho nên nhân ó .t tên. Vĩa mÙi ra Ýi,Á Thái tíÁ i trên b£yÁ hoa sen,

mÙt tay chẾ trÝi, mÙt tay chẾ ¶t, nói:

Thiên th°ång,Á thiên hj,Á

Duy ngã Ûc tôn.Á

Nh¶t thiçt thç gian,Á

Sanh, lão, bÇnh, tí.

Ngh)a là Trên trÝi, d°Ùi trÝi, chẾ ta là hjn hçt. T¶t

cỄÁ thç

gianÁ Áu bỄÁ chi phÑiÁ bßi sanh, già, bÇnh và chçt . ChẾ ta

hjn hçt , chỉ TA không ph£i là cái ngã thẢÁ sanh diÇt, không ph£i là cáiÁ thân té jìÁ này, mà chỉ TA ß áy là trí giác, làÁ Ph-t tâm

là sñÁ giác

ngÙ. Khi vĩa ra Ýi, iÁu §u tiên NgàiÁ tuyên bÑÁ choÁ míi ng°Ýi biçt,Á trên trÝi, d°Ùi trÝi, chẾ cóÁ con ng°ÝiÁ giác ngÙ,

chẾ có sñÁ giác ngÙÁ là

trên hçt.Á Ngoài ra, t¶t c£ nhĩng thê khác chẾ thuÙc vẢ sanh,

già, bÇnh, chçt, təc là chẾ thuÙc vẢÁ vô th°Ýng,Á biçn hoji,Á không th-t, không có gì áng trãn quý.Á Cả thẢÁ hjn, lìa sñÁ giác

vàoÁ vô th°Ýng,Á biçn hoji,Á huyÁn hóa.

Có l§n, quý Th§y g-p mÙt anh ní b£o r£ng: Sanh ra

trên Ýi, ai cing có mÙtÁ lý t°ßngÁ riêng

vàÁ lý t°ßng nào

cing tÑt. T¶t cỄÁ chúng taÁ Áu

cóÁ lý t°ßngÁ riêng và mxiÁ lý t°ßngÁ Áu có m-t tÑt cça nó. Nh°ng ngũu nói t¶t

cỄ Áu tÑt thì có v» chung chung nên quý Th§y ch°aÁ hài lòngÁ ¶m.Á Chúng taÁ c§n ph£iÁ tr°c

nghiÇm,Á kiÁm

Nói nh° thç không phçi sÑng ãã chÝ chçt, ãã phác vàã cho
cái chçt. Nh°ng vì chçt là mÙt iÁu ai cingÁ c£m thÿyÁ IÙn
lao và sã sÇt, cho nên em nó ra ã ó l°Ýng vÙiÁ lý t°ßngÁ cça mình xem,Á lý t°ßngÁ ÿy ã ç IÙn ã làm chç °ác sñÁ sÑng chç
ch° Ph-t, ch° vËÁ TÕ s°, các vËÁ tián bñiÁ ã
mình chéng hùng hÕn cho mÙt sñ ra iÁ an nhiên,Á tñ tji. MÙi thÿy, sécÁ giác ngÙÁ IÙn lao çn d°Ýng nào!
Nçu mÙtÁ lý t°ßngÁ Õn
Ënh, ç IÙn ã b£o kê °ácÁ ba tiêuÁ chí
trên thì quý vË ã chín °ác cho mình mÙtÁ lý t°ßngÁ úng,Á chu©n xác.
Ng°ác lji, nçu chín mÙtÁ Iñi sÑngÁ mà
khi g-p ba sñ viÇc trên,Á chúng taÁ còn
bË nóÁ chi
phñiÁ thìÁ lý t°ßngÁ kia không b£o kê °ác cho mình. ó làÁ chúng taÁ ã chín mÙtÁ Iñi sÑngÁ khôngÁ thiçt thñcÁ có lã, là mÙt
Khi ng°Ýi con muñn xin mÙt iÁu gì ó ß bñ m¹, chúng
th°Ýng nhìn nét m-t, ánh m¹t bñ m¹ hôm ó °ác vui không. Nçu ang vui thì biçt
lòng angÁ an Õn, s½ sùn sáng cho. MÙt buõi sángÁ théc d-yÁ vÙi mÙt tâmÁ thái anÁ Õn, nh¹ nhàng thìÁ mí viÇcÁ hanh thôn
Sñ viÇc có çn nh° thç nào mình cingÁ c£m thÿyÁ bình th°ÝngÁ vàÁ gi£i quyçtÁ rñtÁ trôi chÿy. Ng°ác lji, b±ng mÙt tâm thái khõ
b±n lojn,Á bñc bÙiÁ thì
g-p iÁu gì cing dã bñc, làm gì hñg ÿy. MÙi thÿy tâm tháiÁ l-ng l½Á ÿyÁ cñn thiçtÁ cho
cuÙc sÑng cçaÁ chúng tanh° thç nào.
Giác ngÙÁ là tâm thái tñ l-ng sáng mÙt cáchÁ tuyÇt ñi.
Ng°Ýi luôn sÑng b±ngÁ tâm giácÁ sáng,Á l-ng l½,
không Ùng ó là ng°ÝiÁ giác ngÙ. Ng°Ýi ÿy s½ có mÙt nguÕnÁ an lçÁ vô biên.
SÑng b±ngÁ tâm giácÁ ó
thì nó ç IÙn ã tñt c£ c£nh trß nênÁ bình th°Ýng, không cònÁ ç sécÁ chi phñiÁ con ng°ÝiÁ giác ngÙÁ ÿy. MÙi thÿy, sñÁ giác ngÙ
thñnÁ éc Ph-tÁ ã nói: Duy ngãÁ Ûc tôn.
1/ VÙi c£nh vui:Á NçuÁ h±ng ngày, ß míi hành Ùng quý vË luôn luôn sÑng b±ng
tâm ph³ng l-ng, giác sáng, không manh Ùng quá. Lâu ngày t-p thànhÁ thói quen,
tñ nó s½ tjo thành mÙt nguÕnÁ n ng l°ãngÁ vô
hình, tjo nênÁ séc mìnÁ cñn thiçt. Khi g-p c£nh vui,Á chúng taÁ cing không dã Ùng. Ngay khi không Ùng
thì ng°Ýi minhÁ vñg vàng,Á sáng suñt, t£nh tji, lç an, t°ji vui. Tê ó nhìn cái
gì cing t°ji mát, tâm mình rÙng hñ, nhìn ai cing b±ng tâm cßi mß, dã cho ra
hñ... iÁu ó ã minh chéng °ác mÙtÁ lý t°ßngÁ sÑng
ãã phác vàã tñt cho mình và ng°Ýi, là mÙtÁ lý t°ßngÁ úng ngh)a.
2/ VÙi c£nh khõ:Á Cing sÑng b±ng tâm ph³ng l-ng, giác sáng,Á an lçÁ vô biên Á ó. Khi g-p c£nh khõ, c£nh trái ý nghËch
lòng, tñt c£ c£nh ÿy không ç IÙn ã làm choÁ chúng taÁ khõ
°ác. V-y là sñÁ giác ngÙÁ ã
b£o kê °ác cho mình rÕi.
3/ VÙi cái chçt:Á Trong bñt céÁ tr°Ýng hãpÁ nào,
ß bñt cé nji âu,Á chúng taÁ luôn
luôn sÑng b±ng tâmÁ l-ng l½, giác sáng, an vui suñt c£Á mÙt ÝiÁ nh° v-y.Á Cho çnÁ khi s-p nh-m m¹t lia Ýi, séc sÑng ÿy
rñt IÙn, b±ng d°ngÁ chúng taÁ c£m thÿyÁ chuyÇnÁ sÑng chçtÁ rñtÁ bình th°Ýng, cái chçt không cònÁ ç sécÁ chi phñiÁ chúng
Th-t sñÁ an
nhiên, t)nh tji. Nçu séc huânÁ h±ng ngàyÁ còn
ít, ch°a ç méc ã °ác nh° thç thì lñc ÿy cing khiçnÁ chúng taÁ c£m thÿyÁ t£nh sáng,Á an Õn.
Thÿy thân này không phçi th-t là mình, c£nh này không phçi cñ Ënh cça mình, cuÙc
sÑng chÉ là mÙt kho£ng gá m°ãn ãã thñc hànhÁ viÇcÁ giác ngÙ...
Khi ó tâm mình tñ l-ng an,Á sáng suñt, biçt h°Ùng i. MÙi thÿy, chính sñÁ giác ngÙÁ ã b£o kê choÁ chúng taÁ °ácÁ an Õn khi
£m b£oÁ °ác baÁ iÁu kiÇnÁ ó
thì mÙi úng ngh)a mÙtÁ lý t°ßng, mÙt iÁu mà aiÁ trong ÝiÁ cing thÿyÁ cñn phçiÁ h°Ùng çn. SÑng °ác nh° v-y là séc sÑng
cça mÙt ng°ÝiÁ giác ngÙ. Séc sÑngÁ giác ngÙÁ ÿy
cóÁ giá trËvô
biênÁ cho mình vàÁ míi ng°ÝiÁ cho nên sñÁ giác ngÙÁ là trên hçt.Á éc Ph-tÁ ã nói,Á trên trÝi,
d°Ùi trÝi, c£ cõi n°Ùc này, ñi vÙi tñt c£ míi théc, chÉ có sñÁ giác ngÙÁ là trên hçt.Á Ngoài ra,
khôngÁ giác
ngÙ, rÝiÁ tâm giácÁ mà
sÑng, mà làm thì tñt c£ chÉ là rji vàoÁ sanh diÇt,Á vô th°Ýng, không °a çn mÙt cuÙc sÑngÁ ch-c ch-nÁ an lç,Á an toàn,
an vuiÁ tuyÇt
ñi. ó là iÁu rñtÁ trñg yçu, khi vèa ra ÝiÁ éc Ph-tÁ ãã tuyên bñ, ã nói choÁ chúng taÁ nh-n biçtÁ tr°Ùc
Á h°Ùng çn. ó là cáiÁ chính yçu, cái gñc. Nçu híc °ác, n-m b¹t và sÑng °ác
ngay cái gñc này thìÁ míi viÇcÁ ã
°ácÁ hoàn
thành. Nçu ch°a nh° thç thìÁ éc Ph-tÁ chÉ
tèng b°Ùc choÁ chúng taÁ nh-n thÿy.
Khi IÙn lên, ngài là ng°ÝiÁ v n vÕÁ song toàn. Nhñng lúc ra khiÁ hoàng thành,Á chéng kiçnÁ bñn c£nh sanh, già, bÇnh, chçt,Á
thécÁ sâu s-c vÁ l½Á vô th°Ýng,

vÁ nxi khÕÁ ki¿p ng°YiÁ nên

ã phátÁ chí

h°Ungth°ang,Á phát tâmÁ xuýt gia.

2. Sñ

sÑng là khÕ.

MÙt lŞnÁ i xemÁ lÁ hj iÁn,Á thái tíÁ ngÓi

d°Ui tán cây nhìn cácÁ nông dânÁ cày

ruÙng. Khi cày ýt lên, côn trùng bò lúc nhúc, chim chóc sà xuÑng g_p n. Thÿy

v-y,Á thái

tíÁ t° duy, thÿm nghiÇm, c£m nh-n, thÿy ra °ác mùtÁ sñ th-t.

Con này sÑng tẽ sñ ch¿t chócÁ au ÛnÁ cça

con kia. Con này °ác mùt mi¿ng ngon thì con kia ph£iÁ mýt m¿ng,

ph£iÁ au

ÛnÁ vô kã. Sñ sÑng con này là cái ch¿t cça con kia, cho

nên Ngài thÿy sñ sÑng quá làÁ au khÕ.

CùngÁ tr°Úc c£nhÁ ÿy,

n¿uÁ chúng

taÁ l ng x ng,Á lÙn xÙn, tâm thái angÁ lojn ÙngÁ thì khó thÿy ra, khó thÿm nghiÇm vàÁ giác ngÙÁ °ác nh° Ngài. HuÑng chi v

quá thô tháo, không °ác hiÁn thiÇn, chính mình làm nhing viÇcÁ n sÑngÁ uÑng t°ji thì làm sao, bi¿t bao giÝ mÙi

có °ác c£m nh-n ó! B±ng tâm t)nh l-ng, vÙiÁ tâm tẽÁ bi

nên ngài thÿy rõ và th°ing cho nhing con b£ ch¿t l«n con sÑng. NgàiÁ ý thécÁ r±ng, sñ sÑng là khÕ cho nên nói sanh

là khÕ.

Ngày x°a,Á quan niÇmÁ n chayÁ ch°a

có. Nh°ng khi thÿy c£nh con này n con kia thìÁ thái tíÁ ã thÿyÁ th°ing tâm,

ã thÿy là tjo khÕ au cho nhau rÓi. Bãy giÝÁ tinh thŞnÁ n chayÁ ã

°ácÁ míi

ng°YiÁ bi¿t ¿n rýtÁ rÙng rãi,

nhíÁu ng°Yi thíchÁ n chay. Th¿ nh°ngÁ v«n cóÁ không

ít ng°YiÁ không

chÿpÁ nh-n viÇcÁ n chay.

Có ng°Yi v«n nói v-t d°áng nhân , con v-t sanh ra ÁÁ phác vÁÁ mình, cho mình n ché viÇc gì ph£iÁ n chay.

Cái nhìn nh° th¿ là ch°a Ông c£m vÙi míi loài, là trái chiÁu vÙi cái nhìn cçaÁ thái tíÁ x°a kia.

Khi thÿy con chim n côn trùng là thái ãÁ th°ing tâmÁ rÓi.Á Chúng taÁ i n t°jiÁ nuÑt sÑngÁ nhing con v-t mà không há bi¿t ¿n

còn nóiÁ Ùng v-tÁ d°áng nhân,

v-y làÁ chúng

taÁ kháÁ ích k±,Á tẽ tâmÁ cça mình còn b£ khuýt lÿp. N¿u thĩc sñ

con v-t sinh ra ÁÁ nuôi d°ángÁ chúng taÁ thì

con gà, con heo... nó s½ tñ nguyÇn ¿n mÝiÁ chúng taÁ làm

th£t nó Á n. Nh°ng trênÁ thĩc t¿Á có

con gà, con heo nào tñ nguyÇn chiy tÙi nói, tôi sinh ra Á phảng d°ángÁ con ng°Yi,

quý v£ cé gi¿t tôi mà n i, có con nào ¿n nói vÙiÁ chúng taÁ nh° v-y không? Hay quý v£ b-t Á làm

th£t thì nó là thÿt thanh?Á Chúng taÁ r°át

b-t thì nó ho£ng sã và chiy trÑn? Sã téc là sã au. Nó không sụn sàng cho mình

làm th£t, nh°ng mình ljiÁ c°áng bécÁ gi¿t

nó Á mình °ác n. V-y làÁ chúng taÁ béc

ép nó ché có con v-t nào tñ nguyÇn choÁ chúng taÁ gi¿t

âu mà b£o là nó sinh ra ÁÁ nuôi d°ángÁ mình!

N¿u nói v-tÁ d°áng nhânÁ là

úng thì quý ThŞy s½ nói nhân d°áng hÕ , téc làÁ con ng°Yisinh

ra Á con clip nó n. V-y có quý v£ nàoÁ tình nguyÇnÁ ¿n

tr°Úc miÇng hÕ Á nó có mùt bã ngon miÇng no nê không? Hay nghe nói ã sã, thÿy

con clip sÕng chuÕng ã loÁ chiy trÑnÁ bán

m¿ng? G-p clipÁ chúng taÁ ho£ng

sã bí chiy nh° th¿ nào thì con gà, con heo, con v£t thÿyÁ chúng taÁ c£m cái dao, nó cing ho£ng sã và bí chiy

nh° th¿.Á T£nh

táoÁ mùt chút,Á sáng suÑtÁ mùt chút, m¿nh m½ mùt chút Á nhìn lji

choÁ trung

thĩcÁ thì s½ thÿy, khi b£

âm mÕ, mình b£ Ûn au,Á sã háiÁ nh°

th¿ nào thì con v-t nó cing b£ Ûn au, hÑt ho£ng nh° th¿ ÿy.Á Chúng taÁ không ná vì mình mà Á cho nó ph£i khÕ

au, cho nên không ná gi¿t nó. Ngh) °ác nh°Á v-y thìÁ lòng tẽÁ bi

cça mình °ác phát triÁn, cho nênÁ n chayÁ ÁÁ t ng tr°ßngÁ lòng tẽÁ bi là v-y.Á Ngoài ra,

không gi¿t chóc thì khôngÁ m_c nãÁ m¿ng

sÑng, không b£ bÇnhÁ hiÁm nghèo,Á ch¿t yÁuÁ hay

Ûn au.

Ngày tr°Úc ch°a biçtÁ n chay, quý vĒ có thĀ giçt heo, mŌ trâu, làm gà, làm
vĒt... ç duynÁ i chùa,Á n chay, sŊng Ýi hiÁn thiÇn,Á tu t-p.Á ThÝi gianÁ sauÁ tinh cÝÁ thÿy
ai ó mŌ gà thì minhÁ cĒm thÿy khó chĒu, không nhìn °ác. Nghe kĀ nhĩng chuyÇn
âm trâu giçt bò,Á chúng taÁ cĒm thÿyÁ ghê

tĒm,Á kinh
khçng, khó chĒu... Quý thÿy khuyên không nên -p muxi, giçt kiçn... nh°
thç s½Á m̄c

nĀ thân mĩngÁ sŊng

cça nó, bĒÁ quĒ báo không tŊt. T-p lâu thành quen, mùtÁ thÝi gianÁ sau nhá có muxi c̄n, quý vĒ thÿy

th°ing nó, tÙi cho nó và không ná -p nó.Á T°ing tŊ, nhá ĩp mùt con kiçn mình cingÁ cĒm thÿyÁ bÿt nh«n quá. Ngày tr°Úc còn

Ljt, khi i làm công tác chung, quý

Thÿy kéo chiçc xe bò (xe cũ) vô tình cán vào cây thông con bên IÁ °Ýng.Á Hòa Th°ãngÁ Tôn s°Á nói Sao mà mÿy chú bÿt nh«

Cây thông ang sŊng nh°Á v-y màÁ không

tránh ra, ljiÁ nh«n tâmÁ cán

lên cho nó chçt .Á Hòa Th°ãngÁ tôn s°Á thì

th°ing çn cĒ cây thông con. CònÁ chúng taÁ có

khiÁ con

ng°ÝiÁ vŪi nhauÁ v«n

còn th°ing nhau không nŌi. Nh° thç,Á lòng tĒÁ bi

cça mình lŪn °ác bao nhiêu? ChĒ cóÁ tĒnh táo,Á soi xétÁ lji

thiÁ chúng

taÁ mŪi hçt hçnhÁ giác ngŪÁ cça các Ngài. çn mùt cây thông conÁ Hòa th°ãngÁ tôn s°Á cing thÿyÁ tÙi nghiÇp,

không nĒ làmÁ tŌn th°ingÁ nó.Á Ngày x°aÁ có khi mình cing giçt gà, giçt vĒt.

Nh°ngÁ tu

t-pÁ thÝi gianÁ thìÁ chúng taÁ cĒm thÿyÁ th°ing choÁ chúng sanh,

không ná -p muxi hay ăng çn con kiçn. MŪi thÿy, khi yên t)nh,Á n chay,Á tu t-p thiÇn

tâmÁ lâu ngày thành quen rŌi

thiÁ tŊ

nhiênÁ chúng taÁ không

làm °ác nhĩng viÇc xÿu ác. ó là dÿu hiÇu cho thÿyÁ thiÇn c nççaÁ chúng taÁ ã °ácÁ t ng tr°βng.Á ThiÇn c nĀ t ng tr°βngÁ thì

taÁ s½

°ác i trênÁ con °ÝngÁ an lành,Á an Ōn.Á Nçu khôngÁ khéoÁ tu t-pÁ thìÁ ác phápÁ t ng tr°βng, °a çnÁ con °ÝngÁ xÿu

ác và phĒi bĒÁ khŌ nãÁ thôi.

Nçu biçtÁ soi

xétÁ lji mình, khéo léoÁ sía ŌiÁ tĒ nhĩngÁ hành viÁ nhĩ nh-t cça mình, sŊÁ tu t-p s½

cóÁ hiÇu

quĒÁ rõ rÇt.

Mùt sŊÁ chiêm nghiÇmÁ nĩa

cing dĀ thÿy ĩm.Á X°a kiaÁ mŪi

lŪn lên, ch°a °ácÁ hç jø, ch°a biçtÁ n chay,Á chúng taÁ n m-n, có khi n cĒ nhĩng món máu me t°ji sŊng. Nh°ng

khi biçtÁ hç

jø,Á n chayÁ lâu

ngày rŌi, hôm nào ai ó dñ cái chénÁ n m-nÁ mà

rĩa không sçh,Á chúng taÁ nghe

mùi tanh thÿy khôngÁ dĀ chĒuchút nào.Á LĒch sŊÁ nín hçiÁ Ā

n cho hçt bĩa, nh°ng và cçm vào miÇng là tŊ nó muŊn ói ra ngoài. Nghe giçtÁ súc v-t,Á tŊ nhiênÁ mìnhÁ cĒm thÿy khó chĒu. Nç

m-n là ãÁ cĒm thÿyÁ rùng răn.

Nh°ng nçu hŌi cònÁ n m-n, máu tanh t°ji sŊngÁ chúng taÁ cing uŊng °ác nĩa. MŪi thÿy,Á n chayÁ s½ làm choÁ tâm tĒÁ và c

taÁ t ng tr°βngÁ mùt cáchÁ rõ ràng.Á Tâm tĒÁ t ng tr°βng,Á thiÇn phápÁ t ng tr°βngÁ thìÁ ch̄c ch̄n chúng taÁ s½

°ácÁ an Ōn.

SŊng °ácÁ an Ōn,Á vui t°jiÁ thì

chçt cing s½ °ác an vui. ó là iÁuÁ nghiÁm nhiên,Á ch̄c ch̄n, thÿy °ác, không nhçc ai phĒiÁ cÿu nguyÇnÁ cho mình nĩa. Rÿt rŌ

M-t khác, có nhiÁu ng°Ýi cho rçngÁ n chayÁ s½ suy dinh d°áng, khôngÁ thông minh.

Þ Nh-t, ng°Ýi ta nuôi hai con chó Ā thí nghiÇm. Mùt con choÁ n chayÁ tĒ nhĩ và con kia thìÁ n m-n.

KhiÁ tr°βng

thành, ng°Ýi ta thĒ cho hai con ÿu nhau.Á Ban ÿuÁ conÁ n m-nÁ rÿt

hùng hŌ. Nó vŌ v-p,Á dĩ tăn. Ng°ác lji conÁ n chayÁ thì có v»Á iÁm ĩm,

nh¹ nhàng. Khi c̄n nhau mùt xi, conÁ n m-nÁ có

v» uŊi séc, gác ngã. Còn conÁ n chaythì rÿt d»o dai, bÁn b) và nó chiçn th̄ng. Nh°

v-y, khiÁ chúng

taÁ n chay, nhìn thÿy ng°ÝiÁ hiÁn tĒ,

nh¹ nhàng thì ng°Ýi khác ngá làÁ yçu uŊi, nh°ng th-t chÿt rÿt bÁn b). CònÁ n m-nÁ thì thÿy nh° làÁ mĩnh bçø,

nh°ng chĒ là thoáng chŪp rŌi vát t̄t thŌi ché không thĩc sŊ mĩnh m½. Có lúc vì

cái chÿt tanh hôi ó nó làm cho mình nŌi hung khí,Á cĒm thÿyÁ anh hùngÁ ĩm, dám cÿm dao, cÿm g-y, chii m̄ng,

ÿu tranh,... Nh°ng tÙi khi g-p chuyÇn buŌn chút xíu thì xiù nh° cing bún thiù,

sÑng không nxi. Nh° v-y gli làÂ anh hùngÂ °ác
sao! Dám m_jnh m½ vUi chi_zn th_ng thì cing phÊi dám m_jnh m½ tr°Úc nhing th_†t b_ji,
dám m_jnh m½Â ch_†p nh-nÂ nhing
iÁu mình không °a, dám m_jnh m½Â Ñi diÇnÂ vUi
nhingÂ nxi
buÓnÂ c_ãa lòng mình nĩa thì
mUi xéng áng °ác gli làÂ anh hùngÂ ché.
±ng này khi làm n IYi °ác n m bÊy chác triÇu thì vênh vào,Â anh hùng,Â °c th_ng,
nh° là m_jnh m½ Γm. Khi th_†t tr-n không còn Óng xu nào thì i áu cingÂ th_†t raÂ th_†t vô nh° muÑn ch_†t cho rÓi, sÑng
không nÕi.Â V-y màÂ gli
làÂ anh
hùngÂ °ác sao! Có °ác mÙt
sÑnÂ tài sEnÂ kha khá thì thích sÑng theo kiÁu °ng
c_†p. Nh°ng biÁu vô b_zp n_†u c_jm ho-c i lau chùi nhà vÇ sinh thìÁ phEn éng,
ngán ng«m,Á bñc bUi, không làm °ác. MÙt sñ viÇc nhĩ nhoi nh° v-y
cing ç cEn b°Úc c_ãa chân c_ãa mình °ác thì chí khíÁ anh hùngÂ n±m ß chx nào? MÙi th_†y, sñ vÓ v-p, Ùng
-y, háo th_ng, hung hãn không phÊi là cái m_jnh. Có nhing ng°Yi là ng°Yi m¹, là
chÊ trongÁ gia ìnhÁ lúc
nào cingÁ iÁm
jm, nh¹ nhàng, khoan thai,Á vui v», s†n sàng s» chia,Á xem raÂ nh° là mÁm y_zu. Nh°ng khi anh chàng
con traiÁ anh
hùngÂ cái th_z bÊ th_†t tr-n,
buÓn bãÁ tr_†t
vÁÁ nhà thì l_ji tìm ç_n m¹
mình, chÊ mìnhÁ Á tâmÁ sñ,
c_†n m¹ và chÊÁ vx vÁ, s» chia. MÙi th_†y, sñÁ iÁm _jm,
nh¹ nhàng là cái d»o dai, cáiÁ chÊu ñngÁ tÑt,
chxÁ an
toàn,Á ving cháiÁ Á
ng°Yi khác n°_ng vÁ ché không phÊiÁ y_zu uÑi. MÙt ng°Yi m_jnh m½ thñc sñ là khi g-pÁ thu-n cEnhÁ hayÁ nghÊch cEnh, lúc chi_z
th_ng hay th_†t b_ji hí Áu bình
th_†ng, nh¹ nhàng, t°_ji tÊnh. Nh° mÙt con chóÁ n chay, tuy nh¹ nhàng nh°ng nó l_ji °ác chi_zn th_ng.
M-c khác cing choÁ chúng taÁ th_†y
ra mÙt iÁu nĩa,Á séc khĩeÁ c_ãa
ng°YiÁ n
chayÁ không phÊi thô tháo,
vÓ v-p nh°ng r_†t bÁn b), d»o dai. K_z nĩa, n_zu nói ng°YiÁ n chayÁ không °ácÁ thông minhÁ b±ng ng°YiÁ n m-n,Á v-y thìÁ quý
Th_†y ß ây có
aiÁ ngu diÁ không. Có thÁ quý th_†y khôngÁ thông minhÁ h_jn ai, nh°ngÁ hiÇn t_jiÁ mìnhÁ thông minhÁ h_jn
mình lúc ch°a bi_zt tu, lúc còn n cá thÊt.Á Chúng taÁ không
nên nghe theo mÙt chiÁuÁ lý thuy_ztÁ suy lu-nÁ ch°a
°ác kiÁm chéng mà phÊi nhìn vào k_zt quÊÁ thñc tiÁn.
Khi th_†y con này n con kia, con này gi_zt ch_zt con kia
Á °ác sÑng, b±ng tâm t)nh l-ng,Á tâm tẽ,Á thái tí th_†y sñ sÑng làÁ au khÕ.
Nh° v-y, con ch_zt bÊÁ au Ûn,Á m_†t m_jngÁ nên
khÕ ã ành, nh°ng con còn sÑng, con °ác n nó v«n khôngÁ thoát khĩiÁ các khÕ au. B_†i l½ khi bÊ c_n gi_zt,
con ch_zt nó ch°a s_†n sàng ch_zt cho con kia n. Trong c_jn Ûn auÁ m_†t m_jng,
nó r_†tÁ oán
h-n. Ôm lòng Ûn au, c m ph©n,Á oán h-nÁ mà
ch_zt thìÁ ki_zp
sauÁ nó s½Á tìm cáchÁ báo thùÁ l_ji. Con °ác n kia rÓi cing s½ phÊiÁ au khÕ,
ché không phÊi thi_zuÁ suy ngh), chÊ bi_zt °ác ngon miÇng rÓi cho làÁ an ÔnÁ áu!Á N_zu khôngÁ bi_zt
trông xa hiÁu rÙng, chÊ nhìn cáiÁ thiÁn c-nÁ tr°Úc m_†tÁ mà
sÑng ©u, làm càng rÓi cho làÁ an Ôn,Á cuÑi cùngÁ phÊi
chÊu l_†y khÕ au.
ChÊu nhìn l_ji chung quanh mÙt chút,Á chúng taÁ s½ th_†y còn khá nhiÁu ng°YiÁ than vãnÁ vì sao tôi quá khÕ. Không bi_zt r±ng,
khÕ ó là do mình ã lá t_jo nhiÁu iÁu không tÑt tẽÁ quá khé,
hôm nay çÁ duyên thànhÁ quÊ
khÕ và mình phÊi gánh chÊu. Có ng°Yi than, không bi_zt vì sao tôi sinh con ra giÑng
nh° sinh qu_±, không chÊuÁ nghe lYi, phá phách ç thê... làm tôiÁ khÕ não,
sÑng không nxi vUi con.Á Th_z gianÁ có
quá nhiÁu iÁu khÕ au, không thÁ kÁ h_zt.
ây là m«u chuyÇn có th-t t_jiÁ ViÇt Nam. Có
ng°Yi vào chùa b_jch vUi mÙt vÊÁ Hòa Th°āng, không bi_zt vì sao th±ng con trai c_ãa con
nó phá phách quá, khôngÁ nghe lYiÁ bÑ

m¹, qu-y pháÁ lung tungÁ tề
trongÁ gia

ình cho ỉnÁ ngoàiÁ xã hÙi.

ỉn khi IÙn lên mùt chút thì nó còn òi c§m dao âm ba nó.Á H±ng ngàyÁ nó r† thích gi¿t ba nó nh°ng không bi¿t
vì sao nh° v-y.Á Hòa th°ãngÁ b£o,

quý v£ nghiÇm kù, nhÙ lji coi, tr°Úc ó có tjo duyên gì ngh£ch không? N¿u lá tjo
thì nênÁ thành

tâmÁ sám hÑiÁ rÓi

s½ qua khĩi. VÁ nhà quý v£Á chiêm nghiÇmÁ lji

mÙt hÓi,Á liên

k¿tÁ t° t°ßngÁ lji

mÙi nhÙ ra, lúc bà m¹ mang thai, trong nhà có gi¿t ch¿t mùt con chó. Có l½ con

chó này h-n quá cho nên mÙiÁ §u thaiÁ lên

Á tr£

thùÁ lji. GiÑng nh° mùt ng°Ýi

ãÁ b£ gi¿t,

vì bñc quá nên hí muÑnÁ tr£ thù, pháÁ trß ljiÁ và

IÙn lên òi gi¿t ông già mình.Á Nghe lÝiÁ Hòa th°ãng, c£ nhàÁ thành tâmÁ sám hÑi,Á tu t-p, làm cácÁ viÇc thiÇn,Á khßi tâmÁ tề

không oán tráchÁ bñc bÙiÁ nĩa.Á ThÝi gianÁ sau, th±ng con bxng nhiênÁ hiÁn h-uÁ trß ljiÁ rÓi nó b£ bÇnh và qua Ýi. Nó ra Ýi

ch£ vì lòngÁ u† h-nÁ muÑn

òl lji cái nã này thôi. Nh°ng th¥yÁ gia ìnhÁ này

tu giĩi, tâm gi-n nó °ãcÁ chuyÁn hóa,Á h÷ x£, không cònÁ u† h-n, không òi nã nĩa và nó ra i. Cho th¥y r±ng,
con chóÁ b£

gi¿tÁ ch¿t thì nó khÕ ã

ành.Á Chúng

taÁ là ng°Ýi chç ùng gi¿t

nó cing b£ khÕ luôn. Cé ngá gi¿t hjiÁ súc v-tÁ °ãc

mÙt bĩa ngon miÇng làÁ sung s°Ùng, nh°ng không ngÝ khi b£ nóÁ §u thaiÁ lên phá lji rÓi cing b£ khÕ nhiÁu hjn

nh° th¿ nĩa. Cho nên khi con này gi¿t con kia Á n thì conÁ b£ gi¿tÁ ã khÕ, con °ãc n ó cing s½ khÕ vÁ

sau.Á Th¿

gianÁ v«n th°Ýng nói, ki¿n

n cá thì cá s½ n ki¿n. VuaÁ Tr§n Thái TôngÁ cing

djy, hñnÁ n

mày, mày n hñn,Á ki¿p ki¿pÁ tr£

nhau,Á Ýi

ÝiÁ thù nhau, mãi không có

ngày thôi dết. âu c§n ãi ỉnÁ ki¿p sau. Trong hiÇn Ýi, quý th§y ãÁ chéng ki¿nÁ và nghe kÁ lji nhiÁu ng°ÝiÁ c£ ÝiÁ hành ngh
heo... ỉn khi cuÑi

ÝiÁ au ÙnÁ dĩ dÙi,Á la óÁ nh° con trâu bò ho-c heo ang b£ thíc

huy¿t, n±m treo hai chân lên cía sÕ mà không ch¿t °ãc. Có ng°ÝiÁ t° v±n,

mÙt ng°Ýi trong nhà -t cái ch-u bên dÙi và -t con dao ngang cÕ ng°Ýi bÇnh ÁÁ t°ãng tr°ngÁ nh° ang c-t cÕ héng máu thì ng°

mÙi ch¿t °ãc.Á Báo éng, nÕi khÕ ai cing trông th¥yÁ rõ ràng,

tjì sao vì sñ sÑng cça mình Á cho k» khác ph£i ch¿t nh°Á v-y màÁ không hay bi¿t. SÑng nh° th¿ s½ °a ỉn

khÕ au cho c£ hai. Cho nênÁ tr°Úc c£nhÁ ó,Á thái tíÁ ã th¥m nghiÇm và th¥y rõ r±ng, sñ sÑng

là khÕ. Khi ã th¥m sâu iÁu ó, Ngài không cònÁ yên lòngÁ Á sÑng mùtÁ cuÚc ÝiÁ thả h°ßngÁ trong cung thành nĩa và b-t §u

nhúmÁ ý

chíÁ muÑnÁ phát tâmÁ xu† tr§n.

Þ âyÁ chúng

taÁ ã híc °ãc bài híc, sñ

sÑng là khÕ. Tr°Úc míiÁ hoàn c£nh, n¿u bình tâm, t£nh trí, quán xét thìÁ chúng taÁ s½ th¥y ra °ãc nhiÁu iÁu.

3.

Già là khÕ.

C£nh thê hai,Á mùt l§nÁ i

ra khĩi cÕng thành,Á thái tíÁ th¥y

mÙt ng°Ýi già khõ g§y,Á dung nhanÁ tiÁu tẩy, khí lĩcÁ y¿u Ùt, míi thê không còn gì c£, ch£ còn mùt nxi khÕ

auÁ chÓng

ch¥t.Á Thái tíÁ quán

xét vàÁ ý

thécÁ sâu s-c, rÓi ây mình

cing s½Á già

nua,Á y¿u ÙtÁ và

tàn tjì nh° v-y. CàngÁ chiêm nghiÇm, càng th¥m thía sâu s-c, ngài không còn

tâm trjngÁ an ÕnÁ Á

sÑng trongÁ hoàng cungÁ nĩa,

nuôi chíÁ xu†

trŞn,Á céu khÕ.

H±ng ngàyÁ chung quanh mình, không thiçu nhĩng ng°ÝiÁ già nuaÁ yçu uÑiÁ nh° thç. Nh°ng phŞn òngÁ chúng taÁ ít ai ngh) cing s½

già, ho-c thÿy ó nh° mùt sñÁ nghiẢm nhiênÁ nênÁ ý chíÁ xuýt trŞnÁ còn yçu ho-c ch°a có. Không chÉ nh° v-y, có khi thÿy ng°Ýi già rù rÝÁ ch-m chíp, bĩ tr°Ùc quên sau, n nói không chu©n, au Ñm không yên...,Á chúng taÁ không

có sñÁ c£m

thông, kính mçn, cònÁ c£m thÿychán ngán,Á bĩc bùi, chē bai ç thé, mÿt hçt tính ng°Ýi. Cho nên

quý cả già mÙi có bài thị trã than vãn mình:

Rù rÝ Ò vá thiçt là h°

Ch³ng biçt mŞn r ng °ác nĩa chē!

n uÑngÁ vãi
rji làm hí bĩc

Vào ra ảng chĩm thÿy mình d°.

Ng°Ýi thân g·p lji chēng quên hçt

Bĩ tr°Ùc, quên sau kiçmÁ mçt ẽ.

Ai ngá ngày nay ra thç ÿy

X°a kiaÁ lxi lçcÁ mùt
tay cē!

Thÿy ng°Ýi già mà không biçtÁ soi xétÁ lji ÁÁ biçt mìnhÁ rÓi cing s½ già, Á có sñ thâm c£m mà còn khinh th°Ýng, chē bai, ó làÁ chúng taÁ ch°a

có °ác cái nhìn nh° Ph-t. Thÿy ng°Ýi khác già thì biçt r±ng, rÓi mình cing s½

già, tē ó có sñÁ c£m thôngÁ sâu

s°c vÙi ng°Ýi già yçu,Á tôn trĩng, kính mçn,Á quan tâmÁ giúp

á.Á Óng

thÝiÁ quyçt tâmÁ sñng

vàÁ tu t-pÁ ÁÁ thoát khiiÁ sñÁ chi phÑiÁ khÕ sß cçcÁ tuÕi già.

ó là cái nhìn cçc ng°ÝiÁ tÉnh giác, cóÁ trí tuç. Ng°ác lji,Á h±ng ngàyÁ chung

quanh mình luôn g·p nhĩng ng°Ýi già, nh°ng thÿy nh° là viçc cçc ng°Ýi khác, còn

mình thì không nhÙ là s½ già, cho nên không có sñÁ thông c£m,Á th°ing yêu,Á kính trĩngÁ mà cònÁ bĩc bùi,

chē bai. ó là cái nhìn hÝi hất, khôngÁ tÉnh táo,Á sáng suÑt, là ng°Ýi mê. Nh°ng mà giác hay mê là doÁ chúng ta.

ChÉ cŞnÁ tÉnh

táoÁ Á ç sáng thÿy lji, tē

ó có sñÁ c£m

thông, rÓiÁ yêu th°ing,Á kính trĩngÁ vàÁ quyçt tâmÁ tu t-pÁ Á có çÁ Ềnh lĩc,Á thoát khiiÁ sñÁ chi phÑiÁ cçc

các khÕ vÁ già. Mxi ng°ÝiÁ chúng taÁ Áu

có quyÁn nhìn nh-n,Á suy ngh)Á vàÁ thĩc hànhÁ °ác iÁu ó. ó làÁ chúng taÁ ã biçt hĩc theo hĩnhÁ giác ngÙÁ cçcÁ əc Ph-t.

Chúng taÁ còn có mùt bài hĩc thē hai vÁ c£nh già nĩa. Có nhĩng

ng°Ýi lÙnÁ tuÕi giàÁ yçu

rÓi, nh°ng khi ngÓiÁ vÙi nhauÁ nói

toàn nhĩng chuyçnÁ anh hùngÁ cçcÁ thuĩ tr°ÙcÁ mà không há nhÙ mình ã già yçu.Á ThÝi tr»Á tôi vác mùt lúc hai bao xi m ng

núi, ánhÁ mùt lŞnÁ m°Ýi

th±ngÁ lĩc

s)Á ph£i gác ngã... Kã say

s°a mùt hÓi hào khí nÕi d-y mĩnh m½ nh° mình ảng còn thanh niên v-y. Chút xú

tē chânÁ ềng

d-yÁ không nÕi.Á CÑ g¬ngÁ mùt xi mÙi ềng lên °ác thì i run

run gŞn té, mÙiÁ biçt mìnhÁ ã

già. ảng già mà v«n không chÉuÁ biçt mìnhÁ già,

v-y là ch°a hĩc °ác bài hĩcÁ giác ngÙÁ nh°

Ph-t. Nçu khéo nhìn lji, thÿy mình ã già yçu.Á C£ ÝiÁ hy sinhÁ choÁ gia ìnhÁ vàÁ xã hÙiÁ nh° thç là ã ç. Bâ giÝ có muÑn là

thêm cing không °ác. TÑt nhÿt là nên lo chuyçnÁ tu t-pÁ cçc mình là vĩa rÓi. Chuyçn nhà cía,Á sñ nghiçpÁ công danh,

chuyçn lo con cháu giao lji cho lÙp tr». Mxi ng°Ýi sinh ra Ýi Áu cóÁ nhân duyênÁ ph°Ùc əcÁ riêng. Con cháu nó mĩnh m½,Á t

mìnhÁ hĩn mìnhÁ ngày x°aÁ nhiÁu, khôngÁ cŞn ph£iÁ lo ngh)Á nĩa. Bâ giÝ chÉ dÑc tâmÁ tu t-p,

kiçm chút ítÁ t° l°ing, tích tjoÁ ph°Ùc əcÁ Á

ngày ra i °ácÁ an Òn. Nhìn th°ng vàoÁ sñ th-tÁ và ngh) °ác nh° v-y s½ có lã hĩn.

Làm °ác nh° v-y làÁ chúng taÁ ã

biçt hĩc theo hĩnhÁ giác ngÙÁ cçcÁ əc Ph-t.

Lúc còn trai tráng, Ấ thái tí Ấ ang
là mÙt ng°Yi có ỳ ç ttt cLẤ quyẤn uy, Ấ thỉ lĩc, Ấ v n võ Ấ song
toàn. Ấ V-y
mà Ấ khi thỷ ng°Yi già thì
liẤn Ấ biçt
mình Ấ rÓi cing s½ Ấ già nua Ấ và yçu Nĩm nh° ng°Yi kia. Thỷ rỐ Ấ cuÙc Ýi Ấ không có gì áng Ấ gĩ là vui cho nên
Ngài Ấ quyçt
chí Ấ xuýt trşn. Nhìn nh-n, Ấ chiêm nghiçm Ấ và thỷu tÙt °ác nh° v-y là Ấ chúng ta Ấ ã biçt híc theo cái nhìn cça b-cẤ giác ngÙ.
4. BÇnh
là khỒ.
Lşn khác thỷ mÙt ng°Yi bÇnh ang rên au, Ấ thái tí Ấ ngh), hóa ra Ấ con ng°Yi Ấ ta cing có khi phÿi bÇnh au nh° v-y!
Cùng là thân ng°Yi nh° nhau, nh°ng ng°Yi kia ang bË bÇnh thì có lúc mình cing
phÿi bË bÇnh nh° Ấ míi ng°Yi. Là bÇnh thì Ûn au, không có gì vui hçt. Tề
ó Ấ thái tí Ấ thỷ °ác sñ tĩm bã cça thân ng°Yi và
sñ sNĩng này không có gì bẤn ch-c, Ấ ý chí Ấ xuýt trşn Ấ trong Ấ thái tí Ấ °ác nung nỷu mĩnh m½ hĩn. Thỷ °ác
nh° Ấ v-y
thi Ấ chúng ta Ấ không
còn nhşm t°Bng thỷ mình khĩe mĩnh mĩi Ấ sanh tâm Ấ ngã mĩn, Ấ xem th°Yng Ấ ng°Yi khác. Ấ Óng thÝi Ấ chúng ta Ấ s½ Ấ cLm t
yêu Ấ ng°Yi
bÇnh và Ấ tìm
cách Ấ Ấ v°at lên, không bË
bÇnh au Ấ chi
phNĩ. Làm °ác nh° v-y là Ấ chúng ta Ấ ã
híc °ác bài híc tề Ấ éc Ph-t.
Có nhiẤu vË làm Ấ bác s) Ấ trË
bÇnh ho-c có lúc Ấ chúng ta Ấ ch m
nuôi bÇnh nhĩn. Nçu chË chĩa trË c n bÇnh, chË ch m sóc c n bÇnh thì ch°a
çẤ trách
nhiçm, ch°a úng ngh) a y éc. BBi l½ công viçc chË mÙi dẽng lĩ ß méc Ấ hành nghẤ y Ấ kiçm sNĩng, Ấ trách nhiçm Ấ °ác phĩn
nuôi bÇnh v-y
thôi. Ngoài cách trË c n bÇnh và ch m c n bÇnh, Ấ chúng ta Ấ còn Ấ trË liçu Ấ ng°Yi
bÇnh, ch m sóc ng°Yi bÇnh thì ngh) a y éc mÙi ỳ çẤ trĩn v'n. Ấ Cả thẤ,
cşn t mình vào Ấ hoàn cLnh Ấ ng°Yi
bÇnh Ấ Ấ cLm
thông, hiẤu °ác nxi Ấ au Ûn, khó chËu cça hí. Tề ó Ấ chúng ta Ấ s½ có tâm Óng cLm, Ấ thông cLm, Ấ th°ing yêu Ấ bÇnh nhĩn, Ấ
ng°Yi Ấ vÙi nhau, không Ấ thÝ i Ấ hay Ấ xem th°Yng Ấ hí. Làm °ác nh° thç thì ngoài viçc Ấ iẤu trË Ấ c n bÇnh, Ấ chúng ta Ấ còn ch
iẤu d°áng c n bÇnh, Ấ chúng ta Ấ còn
ch m sóc °ác ng°Yi bÇnh nĩa. Thỷ ng°Yi khác bÇnh thì liẤn biçt rÓi mình cing
s½ bÇnh nh° Ấ míi ng°Yi. Ng°Yi ó bÇnh au, lo sã, hoang mang thì çn
lúc Ấ chúng
ta Ấ bÇnh, cing có nhĩng nxi
au và tâm trĩng giNĩng nh° hí v-y thôi. Hòm nay Ấ may m-n Ấ còn °ác khĩe mĩnh, chĩa trË ch m sóc
°ác cho ng°Yi bÇnh, ó là Ấ ph°Ùc écl Ûn cça mình. B±ng tâm ó Ấ chĩa bÇnh, ch m
sóc bÇnh thì ng°Yi bÇnh s½ cLm nh-n °ác tỷm lòng mình, hí s½ nh-n °ác sñ Ấ an çĩ Ấ rÿt I Ûn, Ấ cLm thỷ y Ấ an Õn,
không lo sã. B±ng tâm ó Ấ làm viçc thi Ấ chúng ta Ấ s½ nh-n thỷ y Ấ mình °ác làm ché không phÿi bË làm
công viçc. Tề ó, tâm thái làm viçc cça mình Ấ tĩ nhiên Ấ cLm thỷ y Ấ thĩa
mái, nh¹ nhĩng, an vui ché không phÿi là Ấ cLm giác Ấ cça
mÙt Ấ gánh
n-ng Ấ bË ai ó è lên vai
buÙc mình phÿi làm. B±ng cách ngh) ó, tâm thái ó Ấ làm viçc, ó là Ấ chúng ta Ấ ang sNĩng b±ng Ấ thiçn tâm,
tề ó Ấ thiçn
pháp Ấ °ác Ấ t ng tr°Bng.
Sñng b±ng tâm thiçn, pháp lành Ấ t ng tr°Bng, ó là cái phao Ấ an toàn Ấ cêu Ấ chúng ta Ấ bÙt
khỒ, °ác an vui trong Ấ hiçn tĩ Ấ và Ấ mai sau.
Thỷ ng°Yi khác bÇnh, Ấ biçt mình Ấ rÓi cing s½ bÇnh. Tề ó thỷ rỐ thân
này Ấ mong
manh, giË tĩm, không ch-c th-t, tề ó không bám chỷp. Khi không bám chỷp
thần này, cLnh sNĩng này thì các Ấ mê lşm, Ấ khỒ não, Ấ r-c rNĩ Ấ khác
s½ không có ra. Ấ Óng thÝi, Ấ chúng ta Ấ s½ Ấ cLm thông, Ấ th°ing yêu, Ấ tôn trĩng Ấ ng°Yi bÇnh, tề ó Ấ thiçn c n Ấ °ác Ấ t ng tr°B
tr°Bng Ấ thi Ấ chúng ta Ấ s½
°ác Ấ an Õn Ấ và nhiẤu Ấ lĩ lĩç.
Nçu ç duyên tĩçn sâu hĩn thi Ấ chuyên tu Ấ thiẤn Ënh. Khi Ấ trí lĩc Ấ ç
lũn thi Ấ chúng
ta Ấ không còn bË các bÇnh
não Ấ chi

phñi, °ácẤ tñ doẤ tñ tji, céu giúpẤ míi ng°Ýi, míi loài. Thÿy, nhìn,Ấ éng dăngẤ vàẤ tu t-pẤ °ác
nh° v-y làẤ chúng taẤ ã
biçt híc theo hình cçạẤ éc Ph-t.

5.

Chçt là khÕ.

Khi i ra bñn cía thành, c£nh thé t°Ấ thái tíẤ thÿy °ác ó là mùt ng°Ýi chçt. Thÿy v-y,Ấ thái tíẤ liẤn nhìn lji vàẤ nh-n raẤ r£ng, ng
lúc mình

cing s½ chçt. Càng thÿy rõ sñ tjm bã cçạẤ kiçp ng°Ýi, chíẤ xuýt trşnẤ cçạẤ thái tíẤ càng nung nÿu mãnh liçt hìn.

MÙi ngày nào ây còn liçt liçt, oanh oanh, sao bãy giÝ

chẾ còn mùt t£m thân tái xanh, khô teo,Ấ bÿt ùng, ai làm gì cing không biçt. Bao nhiêu niẤm

vui,Ấ hình

phúc, úng sai,Ấ ph£i trái... t£t c£ Áu bỄ cuñnẤ i theoẤ t£m thân tro bãi,Ấ trß thànhẤ con sñ không. T-n m-tẤ chéng kiçnẤ và b
cho th-t kù mùi

thÿy t£m thân này quá mĩng manh,Ấ kiçp ng°ÝiẤ quá

ngñn ngçi, cõi Ýi th-t phù du, gi£ tjm. Th£m sâu °ác l½ th-t này thiẤ chúng taẤ s½ dết °ác ñhĩngẤ mê lşmẤ và cácẤ phiẤn phéc

Hôm qua trên °Ýng raẤ ThiẤn viçnẤ tu t-p,

quý vỄ cóẤ nghe tinẤ mùtẤ thiẤn sinhẤ trongẤ jô tràngẤ mình au yçu, bçnh n-ng. Khi ra çn

ây thiẤ nghe

tinẤ vỄ ÿy qua Ýi rÕi. Sñ

viçc ÿy là mùtẤ ch£n ùng,Ấ ánh thécẤ chúng tagiác t£nhẤ mìn

m½,Ấ tu t-pẤ miên m-t hìn. MÙt ng°ÝiẤ bìn cùng tu,

ngày nào cùngẤ nghe pháp, cùngẤ tăng kinh, cùngẤ tía thiẤn, bãy giÝ ph£i nh-m m-t chia tay rÕi. Và rÕi

mùt ngày nào ó không biçt sÙm hay muUn, mxi mùtẤ chúng taẤ cing s½ có ngàyẤ lşn l°ấtẤ chia tay nhau. ó làẤ con °ÝngẤ n

không aiẤ tránh khĩi.

Th£m sâu °ác nh° v-y tñ kh-cẤ chúng taẤ s½

cóẤ ùng lĩcẤ nh° ai nh-c théc, ánh b-t d-yẤ tinh thşnẤ tinh t£n tu t-pẤ mãnh liçt Ấ thoát khĩiẤ sñẤ chi phñiẤ cçạ

cái chçt. ó làẤ chúng taẤ ã

híc °ác cách nhìn cçạẤ éc Thç tôn.

KhÕ nxiẤ cñ t-tẤ muon

Ýi cçạẤ chúng

taẤ v«n là hay quên nênẤ tu hànhẤ khóẤ tiçn bù. Hôm nay nghe ng°ÝiẤ huynh ÇẤ mình vĩa qua Ýi thiẤ phát tâmẤ dĩ dUi,Ấ tu

VÁ nhà °ácẤ thÝi gianẤ sau,

do b-n rUn vUiẤ viçc làmẤ n

nên cái tin ó cing bỄ quên i, buÕiẤ nghe phápẤ hôm

nay cing không còn, ngàyẤ tu t-pẤ rÕi

cing qua i, tâm tuẤ yçu út, giác thì ít mà mê thì nhiẤu cho nên g-p c£nh

liẤn sanhẤ phiẤn não,Ấ cãi lUnẤ şm

şm. Nh° v-y làẤ chúng taẤ ã

quênẤ giác

ngÙ, không híc °ác iẤuẤ éc Ph-tẤ ã

hành, vĩa thÿy làẤ giác t£nh, không bao giÝ quên. NçuẤ giác ngÙẤ sâu s-c và luônẤ giác t£nhẤ Ấ tu hànhẤ thì

quý vỄ s½ luôn thÿy rõ sñ sñng cçạ mình vàẤ míi ng°ÝiẤ th-tẤ mong manh.

ChẾ cşn thÿy °ácẤ mùt phşn nhiẤ nh°

v-y thôi thì khi nhá g-p ai óẤ phỄ báng,Ấ chúng taẤ cing

s½ thÿy rõ cuÙc sñng gi£ tjmẤ mong manh, tẽ ó th°ing °ác ng°Ýi hji mình và không

tranh cãi vUi hí. S½ thÿy, nçuẤ cãi lUnẤ lji

vUi hí, sanh raẤ gi-n dĩ, təc tñi, rÕi ây nhá hí qua Ýi, mình i th m

ámẤ m-c cáẤ l-m. Khi nào là khi chĩi nhauẤ gi-n dĩ,

khi nào là lúc çnẤ chia buOn, khóc lóc cho sñ ra i cçạ mùt ng°Ýi? Nçu thÿy

rõ °ác sñẤ mong manhẤ cçạ

kiçp sñngẤ con ng°Ýi, thÿy °ác kho£ngẤ thÝi gian sñng

và chçt kÁ c-n mùt bên thiẤ chúng taẤ s½Ấ t£nh giácẤ mìn hìn, không bao giÝ có sñ tranhẤ cãi nhauẤ nĩa. Tranh cãi,Ấ gi-n d

kia không tñ làm chç °ác

chính hí. Chính khi angẤ gi-n dĩẤ hí

cing r£t khÕ sß ché khôngẤ sung s°ÙngẤ gì.

Mình là ng°ÝiẤ t£nh táoẤ làm

chç °ác mùi thÿy rõ nênẤ thông c£mẤ và

th°ing hí,Ấ tUi nghiçpẤ cho

ng°Ýi ta. Thÿy °ác nh°Ấ v-y thiẤ chúng taẤ s½

th°ing °ác ng°Ýi hji mình, không tjo nghiçp, không khÕ au. Luôn luôn th£m sâu

nh° v-y làẤ chúng taẤ ã

khéo biçt híc theo hình cçạẤ éc Ph-t, hình cçạ b-cẤ giác ngÙẤ rÕi. Híc theo hình giác làẤ chúng taẤ °ácẤ giác ngÙ,Ấ gi£i thoát

mĩiẤ khÕ

não,Ấ mãi mãiẤ an

vui.

6. Á Xuýt gia.

Thái tíÁ trình bàyÁ tâm nguyÇnÁ xuýt gia, vua cha không cho,Á gia ìnhÁ không b±ng lòng. MÙt hôm, sau bữa tiÇcÁ linh ìnhÁ tr
ng°ÝiÁ ãÁ n uNngÁ say
s°a, không còn biçt gì. Nía khuya,Á thái tíÁ nhìn
thÿyÁ cung
nĩÁ n±m la liÇt. ±ng sau cça
v» 1p nghiêng n°Úc nghiêng thành là mùt cái thây n±m thë ra nh° xác ma, chân mùt
nì, tay mùt ngã, tóc rNĩÁ bù xù, n°Úc miçng nhuÁ nhõji. KhiÁ n tiÇcÁ ngonÁ chëng nàoÁ thì
bây giÝ lÙ v»Á mê man, gÙm ghiçt chëng ÿy.Á Sñ th-tÁ cçaÁ cuÚc ÝiÁ ang
diÁn ra rýt rõÁ tr°Úc m̄t, lòng nung nÿuÁ tìm °ÝngÁ thoát khÕ càng dâng cao, nía êmÁ thái tíÁ quyçt ËnhÁ v°át thành iÁ xuýt
MÙt vËÁ thái tíÁ l
trong cung vua, có ÿy ç tÿt cË nhĩng thë màÁ míi ng°ÝiÁ m;
°Úc, có nhiÁu hìn rýt nhiÁu so vÙi nhĩng giÁ chúng taÁ ang
có, nh°ng mùt khiÁ nh-n raÁ bËn chÿtÁ th-t
cçaÁ kiçp
ng°ÝiÁ làÁ giË dNĩ,
tjm bã,Á mong
manh,Á thái tíÁ liÁn
bĩ lji míi thë Á i tÿm jo vàÁ tu t-pÁ °ác.Á Chúng taÁ hiÇn nay nhìn ì nhìn lji chË có ba bNĩn
ng°Ýi,Á cça
cËiÁ giũ l̄m làÁ vëa çÁ n, có d° ch ng thì cing chút ít chë
không thÁ b±ng vua °ác, nh°ng lji bË nóÁ chi phNĩÁ và
khÕ sß quá chëng! Cing vì nhĩng thë ó mà ngày này buÕn, ngày kia vui, ngày nĩ
khÕ, xÙc xÇch ç thë hçt. ó là vì ch°aÁ giác ngÙÁ °ácÁ sñ th-tÁ cçaÁ kiçp ng°Ýi, ch°aÁ giác ngÙ °ácÁ bËn chÿtÁ th-t
cça nhĩng thë tjm bã chung quanh cuÚc sNngÁ chúng ta.
Nçm trËiÁ tr°Ýng Ýi,Á con ng°ÝiÁ ã
có °ác vàiÁ kçt lu-n, tuy khôi hài, nh°ng lji phËn ánh úngÁ sñ th-t ang
xËy ra: Khi ch°a c°Ùi thì chÓng nói vã nghe. C°Ùi nhau rÕi thì vã nói chÓng
nghe. SñngÁ vÙi nhaumÙtÁ thÝi gianÁ rÕi
thì vã chÓng nói nhauÁ mà cËÁ xóm
làng ng°Ýi ta Áu ngheÁ ình ì. Có nhiÁu ng°ÝiÁ ban ÿukhÕÁ s; s;Á thì cònÁ m̄c cá,
giÿu giçm. Nh°ng çn lúc khÕ quá, không giÿu nÕi nĩa nên phËi th°a thiÇt Á xin
quý thÿy giúp á. Quý thÿy v«n th°Ýng khuyên. Quý vË phËi nhìn th-t kù Á thÿy
rõÁ bËn chÿtÁ th-t cça cuÚc sNng, có v-y mÙi không bË
nó lëa. ThíÁ mùt lÿnÁ tìmÁ không gianÁ yên t)nh, bình tâm tËnh trí Á nhìn vÁÁ cha m¹,
ông bà cça mình.Á X°a kiaÁ quý
vË cing có mùtÁ thÝi tr»Á trung
nh° mình, cingÁ m; mÙng,Á thëu dÇtÁ ç
thë... Nh°ng khi vÁ sNngÁ vÙi nhauÁ thànhÁ gia ình,
có con, có cháu rÕi thì cing chË lo làm, lo n ÁÁ duy tricuÚc
sNng chë có rËnh âu Á ngÕi ó màÁ t; t°BngÁ nh°Á thÝi tr»Á con nĩa. Qua rÕi thÝiÁ t; t°BngÁ Ëo vıng, mÙiÁ nh-n raÁ sñ th-t cç
sNngÁ gia ìnhÁ trongÁ cuÚc ÝiÁ này chË là mùt sñ n°ing nhau Á sNng
mà thõi. ã có ông bà bNĩ m¹Á trËi quaÁ cho
taÁ híc lÿyÁ kinh nghiÇm,
nhìn úngÁ sñ th-tÁ Á
sNng úng, không bËÁ t; t°BngÁ sai lÿmÁ cçaÁ tuÕi tr»Á thì s½ bÙt ì °ác nhĩng nxi khÕ au
không áng có.
Sinh raÁ trong Ýi, không phËiÁ nhÿt thiçtÁ ai cing phËi có ôi b;ñ, phËi cóÁ gia ìnhÁ mÙi sNng °ác. Có nhĩng ng°Ýi ÿy çÁ ngh
không cÿn sñ n°ing trĩa nào bên ngoài,Á mùt mìnhÁ hí
cing có thÁ tñ sNng Õn Ënh vàÁ tNt 1pÁ °ác
thì hí s½ khôngÁ cÿn phËiÁ có
ôi b;ñ hayÁ l-p gia ình. Nçu có ng°Ýi ch°a çÁ iÁu kiÇn,
ch°a thÁ sNngÁ mùt mìnhÁ thì
hĩ cÿn có mùt ng°Ýi thë hai ÁÁ cùng chungÁ gÓng
gánh, lo cho nhau Á Õn Ënh cuÚc sNng, thç thõi.Á Sñ th-tÁ cça nó không có giÁ huyÁn ËoÁ xa xôi nh° mìnhÁ t; t°Bng.
Cé nhìn vàoÁ cuÚc Ýi ã °ác sNng trËi cçaÁ cha m¹,
ông bà mình thì s½ thÿy ra rýt rõ.Á Thĩc tçÁ cuÚc
sNngÁ cça
quýÁ vË chË là mùt sñ n°ing
vào nhau ÁÁ xây dñngÁ cuÚc
sNng. Ng°Ýi này ì buõn thì ng°Ýi kia ì xe thÓ. Ng°Ýi nàyÁ lãnh joÁ thì ng°Ýi kia nÿu n...Á Rành rànhÁ mùtÁ sñ th-tÁ là
n°ing vào nhau ÁÁ xây dñngÁ cuÚc
sNng. Míi thëÁ t; t°Bng, dÇt mÙng lÙn lao cça thÝi non tr» Áu không
có th-t. BiçtÁ v-y thìÁ quý
vË tr» nên bình tâm Á thÿy ra và luôn ghi nhÛ r±ng, trong cuÚc sNng, quý vË

không thã sÑngÁ mÙt minhÁ thì
 có ôi bìn cing chÉ Á n°ing vào nhauÁ xây dñngÁ sñ
 sÑng thç thôi, không có gì giÑng nhĩngÁ Ɣo t°BngÁ xa
 xôi nh° minh ngh).Á Nçũ khôngthÿ rõ nh° thç, suÑt ngày céÁ thêu dÇtÁ tç t°BngÁ nhiÁu quá thì s½ bỄ nó lĩa gçt mình,
 chính nó s½ °a mình i çn khÕ au. Bßi khiÁ Ɣo t°Bng, dÇtÁ tç t°BngÁ là
 ánh mÿt i cái thÿy biçtÁ sñ th-tÁ vÁÁ cuÙc ÝiÁ này, ánh mÿt mình,Á yçu uÑi,
 bỄ cuÙc sÑng lĩa gçt, °a çn các khÕ au. Còn nçũ quý vỄ thÿy rõÁ sñ th-tÁ cuÙc sÑng rÓi thì ẽngÁ tç t°Bng,
 céÁ bình
 th°ÝngÁ mà s-p xçpÁ mí viÇc,
 céÁ bình dỄ,
 Ôn Ễnh mà sÑng thì tâm mình s½ °ác Ôn Ễnh, khôngÁ dao ùng.
 DoÁ bình
 t)nh, khôngÁ dao ùngÁ nên
 cóÁ nghỄ lĩc.
 Hòm nào ó láÁ mÿt lòngnhau thì mình cingÁ cƔm thÿyÁ bình th°Ýng.Á Mlí ng°ÝiÁ có niÁm ná,Á vui v»Á thìÁ chúng taÁ cingÁ c
 BÁ hoàn cƔnhÁ nào, g-p cái giÁ chúng taÁ cingÁ bình th°ÝngÁ hçt.
 Tẽ ó, các cái khÕ s½ không çn °ác vÙi mình nĩa.Á Nçũ khôngÁ nh° thç,Á chúng taÁ s½ bỄÁ au khÕÁ dài dài. MÙt iÁu nĩaÁ
 taÁ có
 sÑngÁ hçt
 lòng, cóÁ ham muÑnÁ và
 dÑcÁ hçt séc,
 cóÁ hoàn hƔoÁ 100%, nh°ng khi nh-m m-t, nhĩng thé ó
 mình khôngÁ mang theoÁ °ác.
 MÙi biçt, míi thé trên Ýi này nó chÉ có mÙtÁ giá trỄÁ nhÿt ỄnhÁ nào
 ó thôi. Nh°ng nçũÁ chúng taÁ v-tÁ kiÇt séc,
 em trín cƔ cuÙc sÑng này ÁÁ theo uÕiÁ nhĩng
 thé mà mình khôngÁ em theoÁ °ác,
 nó s½ không cònÁ giá trỄÁ khi
 mình nh-m m-t, nh° thç thìÁ lãng phíÁ quá.
 ó làÁ chúng
 taÁ ã Nt thiêu sñ sÑng,
 thiêu rã mÙtÁ giá trỄÁ IÙn
 laoÁ cƔ ÝiÁ mình Á uÕi theo mÙt thé tçm bã,Á mong manh.
 Á ýÁ mÙt chút s½ thÿy, nhĩng ng°Ýi nào cùng trang lĩa vÙi
 mình, nh°ng híÁ iÁm çm, nh¹ nhãng,Á tỄnh táo, luôn t°çi vui, chan hòa mà v«n Ễnh t)nh.
 Khi g-pÁ nghỄch
 cƔnh, ng°Ýi ó không dẢ khÕ, và ai khÕ s½ tìm tÙi hí Á s» chia. Ng°ác lçj,
 nçũ ng°ÝiÁ tç t°Bng, bÓng bÙt,Á l ng x ngÁ IÙn xÙn, vÙiÁ vÙi vàngÁ vàng,
 dÁÁ hĩc
 òiÁ theo nhĩng thé bên
 ngoàiÁ xã
 hÙiÁ thì nh° ng°Ýi mÿt à,
 ùng mÙt chút viÇc là yçu xiù liÁn, sÑng không muÑn nÕi. Nçũ thÿy rõ nh°Á v-y thìÁ chúng taÁ s½ Ễnh t)nh, Ôn Ễnh °ácÁ cu
 nhĩng théÁ tç t°Bng,
 v» vYi lĩa gçt Á rÓi phçi chỄu khÕ au mÙt cách áng th°ingÁ vô ích.
 Cùng mÙt sñ viÇc xƔy ra, nçũ lòng taÁ an t)nhÁ thì thÿy rÿtÁ bình th°Ýng,
 không có gì áng cƔ, míi chuyÇn v«n nh¹ nhãng,Á vui v».
 Nh°ng nçũ u g-p lúc lòng mình b-n rÙn thì míi théÁ r-c rÑiÁ có ra,Á sñ thÁÁ trß nênÁ phéc tçp,
 rÑi r-m, khÕ au. MÙt thoáng tâm an,Á chúng taÁ ã
 cƔm nh-n °ácÁ giá trỄÁ -c biÇtÁ nh°
 thç. HuÑng nĩa chân trÝiÁ giác ngÙÁ trín v'n,Á giá trỄÁ ó
 IÙn lao biçt d°Ýng nào! Nçũ ai ó ã có lšnÁ kinh nghiÇmÁ giá trỄÁ cça
 sñÁ an
 t)nhÁ tuyÇt Ñi, thã nghiÇm °ác chân trÝiÁ giác ngÙÁ thì s½ cƔm nh-n °ácÁ giá trỄÁ IÙn lao kia, s½ thÿy rõ cuÙc sÑng cçaÁ c
 ày chÉ là mÙt khoƔng Á
 mìnhÁ hoàn
 thànhÁ sñÁ giác ngÙ,
 làm mÙt khoƔngÁ giác ngÙÁ trên
 ch-ng °ÝngÁ giác ngÙÁ lâu dàiÁ cça
 mình. ó là viÇc chính, míi thé còn lçj chÉ Á Ôn Ễnh cuÙcÁ sÑng tçmÁ thÝi thôi, không có gì IÙn lao cƔ.
 KhiÁ thái tíÁ còn
 ß trong cung iÇn, có şy ç nhĩng thé mà ng°Ýi ÝiÁ ham muÑn,
 nh°ng Ngài lçjÁ cƔm thÿykhông có gì áng Á vui cƔ. NgàiÁ quyçt ỄnhÁ giã tẽ míi thé, v°át thànhÁ xuÿt giaÁ tşm ço. Nçũ ch°a ç
 míi
 thé Á iÁ xuÿt gia, còn sÑngÁ trong ÝiÁ thì

nên nhìn nh-n cho rõ. Bền ch†t th-t
 cça míi thê và Ęnh t)nhÁ trB ljiÁ Ā
 bŪt i sĩ dính m̄c, sĩÁ chi phNiÁ cçaÁ cuŪc Ýi,
 cuŪc sĩNg s½ bŪtÁ au khŌ. ó là quý vĒ ã khéo léo v-n dđng Ā híc theo
 phŞn nàoÁ công
 h)nhÁ cça ěcÁ tē phÁ chúng ta.

7.Á Híc jo.

Thái tíÁ ãÁ trĒi quaÁ quá

trình tŞm jo vàÁ híc joÁ vŪi

nhĩÁu vĒ tiên nh)n. Những gì các vĒ tiên nh)n chéng °ác thì Ngài Áu chéngÁ jt °ác.

Dù v-y, NgaiÁ nh-n th†yÁ nh)ng

sB chéng ó v«n ch°a phĒi là chxÁ rŃt ráo, ch°a xéng ý nh)ng gì NgaiÁ mong mĩ.

Vì th) Ngai ĩ tē giã và tim)n cŪiÁ BŌ ÁÁ ĀÁ thiÁn Ęnh.Á CuNi cùngÁ jt °ácÁ jo quĒ.

SĩÁ quy) t

tâmÁ cça ngai ĩ choÁ chúng taÁ bài híc, mŪt khi ãÁ híc jo,Á tu hànhÁ thì phĒi tìm úng °Yng, híc hiÁu rŌi
 phĒiÁ t°

duyÁ vàÁ thĳc hànhÁ)n n))n chŃn ché không phĒi híc

cho có, làm nĩa v)Y. Có khi do h)Y hāt, thi)uÁ tính t°Á duy

chính ch̄n nên quá dđ dđngÁ tin t°Bng. NgheÁ quĒng cáoÁ là

tin liÁn, ảng cái gì mình cing tin °ác h) t. Nghe nhiÁu ng°YiÁ Ōn ĩiÁ iÁu gì óÁ hay hayÁ là tin ngay mà thi)u i sĩÁ cân nh̄c,Á

chŃn. Dđ tin thì cing dđ quên vàÁ thĳc hànhÁ cing

thi)u sĩ m)nh m½,Á dēt khoátÁ nên

không i)n âu cĒ. Khi nghe mŪt iÁu gì ó,Á chúng taÁ phĒiÁ t° duyÁ coi có úng chánhÁ lý không,

iÁu ó có mạng l) niÁmÁ an l) cÁ cho

mình vàÁ míi

ng°YiÁ hay không, có °a)n

sĩÁ giác

ngŪÁ giĒi thoátÁ hay

không, rŌi sau ó mŪi tin vàÁ éng dđng,Á thĳc hành. éng g†p gáp,Á vŪi vàng,

dđ tin. N)u nghe rŌi tin vàÁ thĳc hànhÁ liÁn

thi th°Yng là chĒ °ác mŪtÁ th)Y gianÁ thŌi,

sau ó sĩÁ cĒm th†yÁ chán

mĩ, b) cuŪc, không làm nĩa và i tim cái khác mŪi l) h)n.Á CuNi cùngÁ cĒ ÝiÁ không °ác gì cĒ, ch°a nói)n vi)C lŞm

°YngÁ l) c

lŃi. ó là do thi)uÁ t° duyÁ °a

)nÁ niÁm

tinÁ không v)ng, d«n)nÁ chí nguy)NÁ cça mình khôngÁ dēt khoát,

khôngÁ kiên

quy) tÁ nên không °a)n k) t

quĒ nào cĒ. °ác nh° v-y là quý vĒ ã bi) t híc theo cáchÁ l-p chíÁ tŞm jo vàÁ tu t-pÁ cçaÁ ěc Ph-t. Khi iÁ híc joÁ thì

phĒi tìm cho úngÁ con °Yng. KhiÁ tìm racon °YngÁ úngÁ chân lýÁ rŃt ráoÁ rŌi thì phĒi gan d) ,Á kiên quy) tÁ thĳc hànhÁ cho
 thÁ Ngai

ĩ híc qua và th†y rŌ nh)ng sĩ chéng Ngai ĩiÁ jt °ácÁ ó

ch°a phĒiÁ rŃt ráo, ch°aÁ áp éngÁ úng

nh° nh)ng gì Ngai ảng kh̄c khoĒi trong lòng nên ĩ tē giã,Á quy) t tâmÁ)n cŪiÁ BŌ ÁÁ tía thiÁn.

Ngai nói r)ng, n)uÁ nh° khôngÁ chéng joÁ thì

thà b) thân xác ngay cŪiÁ BŌ ÁÁ ché

khôngÁ éng

d-y. ó là mŪt sĩÁ quy) t tâmÁ m)nh

m½ vàÁ dēt

khoát. Nh)Y v-y,)n ěm thê bŃn m°ji chín, khi sao mai vĒa míc thì Ngai

ĩ chéng °ácÁ jo quĒÁ BŌ ÁÁ viênÁ măn.

N)u có °ác tâmÁ kiên quy) t, m)nh m½,Á dēt khoátÁ nh°Á v-y thìÁ ch̄c ch̄nÁ r)ng,Á chúng taÁ cing sĩÁ có nh)ng b°Ūc ti)NÁ á

kÁÁ trongÁ công phuÁ tu t-pÁ cça mình.

8.Á Thành jo.

Lúc vĒaÁ thành jo, Ngai v«nÁ ngŌi yênÁ d°Ūi

cŪiÁ BŌ ÁÁ suŃt bĒy ngày ĀÁ khám pháÁ sĩ sâu mŞu trongÁ thiÁn ĘnhÁ mà Ngai ĩ chéng °ác. Có nhiÁu ng°Yi

không hiÁu Ngai ngŌi làm gì, nh°ng khiÁ chúng taÁ ĩiÁ ngŌi thiÁn,

ĩiÁ tu t-pÁ cóÁ ti)N bŪiÁ rŌi

thi r) t dđ thām hiÁu iÁu này. ảy là iÁm màÁ chúng taÁ cŞn phĒiÁ l°u tâmÁ híc

t-p. NhiÁu lúc mìnhÁ ngŌi thiÁnÁ th†yÁ an l) cÁ mŪt chút là vŪi mĒng quá, xĒ thiÁn ra

i khoeÁ lung

tungÁ cho là ĩ chéng jt

cái gì ó rŌi. Trong khi óÁ ěc Ph-tÁ ĩiÁ thành Ph-t,

ĩiÁ thành

tñuÁ qu£ vĒÁ viên mãnÁ mà
 Ngài v«nÁ ngOì
 yênÁ lji ÁÁ khám pháÁ cho tÙt cùng sñ sâu mŞu trong ó. Bßi
 vì cái tâm sâu mŞu ó rñtÁ vi diÇu, cao siêu và rÙng lÙn vô vãn.Á N¿u khôngÁ chính chñ thì không thã nào thã nghiÇm
 thÿu áo suñt thông hçt °ác. Có nhiÁu vĒÁ Thián s°Á tr°Ùc
 sau ngÙ çn m°Yi mÿy lŞn mà v«n cònÁ dâng côngÁ miên
 m-t. Khi ch°aÁ thành Ph-t thì viÇcÁ giác ngÙÁ ÿy
 ch°a xong. Cho nên khiÁ tu t-p thiánÁ Ēnh,
 có thã nh-nÁ b£n tâmÁ rOì
 thì cingÁ cŞn
 ph£i l-ng l½Á tiçp tácÁ miên
 m-tÁ công
 phu. N°ing theo à tiçn ó, ngay chx c£m nh-n ó, sñng th³ng b±ngÁ sñ thã nghiÇm
 ó ÁÁ chúng
 taÁ tu tiçn thêm, nh° v-y s½Á vãng vàngÁ tiçn mãi. N¿u mÙi °ác mùt chút thì lo
 i khoe, i nói rOì cho là ãÁ chéng cÁ thì
 s½ làmÁ ch°Ùng
 ngjiÁ con °ÝngÁ tiçn
 jô và sanh nhiÁuÁ bÇnh hojn. Nh° là cho mình ãÁ chéng jôÁ rOì nên không cŞnÁ tinh tñnÁ công phuÁ nĩa. Nh°ng không biçt
 jô theo
 kiÁu ó là bào chia cho cáiÁ cñ t-tÁ l°YiÁ tu hànhÁ cça mình rOì làm biçng không chĒuÁ công phuÁ Ą °ácÁ tiçn bùÁ hjn nĩa.Á
 chéng thì lián
 thànhÁ ch°Ùng
 ngjiÁ c£n trßÁ b°Ùc
 tiçn jô cça mình. MÙt iÁu quanÁ trng khôngÁ kém
 là khiÁ chúng
 taÁ i nói ra mình ãÁ chéng cÁ nh° thç thì có chxÁ khßi tâm.
 ó làÁ iÁu
 kiÇnÁ Á ch°Ùng duyên ùa tÙi
 khiçn cho mình bĒÁ ch°Ùng ngji, khóÁ công phuÁ Ą
 °ác tiçn hjn. Cho nên cŞn nhŨ r±ng, khi ãÁ viên thànhÁ jô qu£, ãÁ thành Ph-tÁ rOì,
 nh°ng mùtÁ tuşn lÁÁ şuÁ éc Ph-tv«nÁ ngOì yênÁ ÁÁ tiçp tácÁ khám pháÁ sñ
 sâu mŞu, cái £o diÇuÁ mênh mông,Á sâu xaÁ trong
 jô c£ Ngài ã chéngÁ jt °ác. Ai tềng çn trong ó rOì mÙi thÿy rõ °ác
 ây qu£ là mùt iÁu rñtÁ tâm c, không thã thiçu khiÁ chúng taÁ ã cóÁ công phu,
 có b°Ùc tiçn, có chx sñngÁ c biÇt. Trên °ÝngÁ híc jôÁ vàÁ tu t-p,Á chúng taÁ cŞnÁ l°u tâmÁ híc
 theo iÁuÁ éc Ph-tÁ ãÁ éng dângÁ thñc hành.
 Ph£iÁ th-n
 trng,Á iÁm jmÁ ÁÁ dâng côngÁ tu t-pÁ choÁ tÙi njiÁ tÙi
 chñn. Không nên mÙi °ác chút ít mà cho là ãÁ jt °ácÁ ç
 rOì, nh° thç s½Á ng n c£nÁ b°Ùc
 tiçn cça mình, th-t rñtÁ lãng phí, áng tiçc!
 Tuşn thê hai, Ngài i ra ngOì ngayÁ vĒ tría ngòi tháp bên trái bãy giÝ và nhìn vÁ
 cÙiÁ bó ÁÁ mùtÁ tuşn lÁÁ không
 chÙp mñt Á tĩa lòng biçt jnÁ cÙi
 cây ãÁ che
 chßÁ cho mìnhÁ thành jô.Á éc Ph-tÁ không quên mùt jn nhĩ dù ó chĒ là ng°Yi
 mùt lúc xâu chĒ qua kim dùm. Nh°ng vì sao Ngài ljiÁ c biÇtÁ biçt jnÁ cây bó ÁÁ tÙi mùtÁ tuşn lÁÁ ngOì nhìn nh° v-y? Bßi vì
 mát,Á che chßÁ cho NgàiÁ tía thiánÁ Ą thành °ácÁ jô qu£.
 Vì sao nji giúp cho mìnhÁ thành jôÁ qu£
 lji °ácÁ c
 biÇtÁ biçt jnÁ nhiÁu
 nh° v-y? N¿u ai ãÁ dâng côngÁ tu t-pÁ mùt
 cáchÁ rñt
 ráo, có kçt qu£, quý vĒ s½ thÿy rõ iÁu này. Ví dẫ ch° t ngÁ niÁ Ç tíÁ ai
 cing kính quýÁ Hòa Th°ängÁ tôn s°, ai cingÁ biçt jnÁ Hòa Th°ängÁ ã
 dÿ dx, chĒ choÁ con °Ýng tu t-pÁ Ą
 thoát khO, ai cing nói r±ng,Á n¿u khôngÁ g-pÁ Hòa Th°ängÁ thì không biçtÁ cuÙc ÝiÁ mình ra sao, s½ trôi dÿt nh° thç
 nào... Nh°ng Ñi vÙi nhng vĒ nh-p thñtÁ cóÁ tiçn bùÁ áng kÁÁ çn trình bÿch lênÁ Hòa Th°äng,
 ch°a nói nên lYi là ã b-c khóc, ho-c có vĒ thì c°Yi òa bßi sñ c£m nh-nÁ jô lýÁ chân th-tÁ hòa cùngÁ lòng biçt jnÁ sâu xa,Á vô h
 C£m nh-nÁ ân écÁ có méc Ù thì còn nói °ác, nh°ng n¿u
 sâu s-c hjn thì ch°a thñt nên lYi ã phá c°Yi, b-c khóc. KhiÁ chúng taÁ éng dângÁ lYi dÿ cçaÁ Hòa Th°ängÁ ÁÁ tu t-pÁ mùt
 cáchÁ triÇt
 Á, có sñÁ tiçn bùÁ áng kÁÁ thì
 s½ c£m nh-n °ác sâu s-cÁ lòng tẽÁ cça

Ngài ã dÿ dx, ã ban choÁ mình,
 mÚi c£m nh-n sâu s`cÁ con °ÝngÁ Ngài
 ã chÉ dÿ cho mình là nh° th¿ nào. Và càng ti¿n sâu thì sĩ c£m nh-n ó càng
 sâu kín, càng mÿnh m½ trongÁ nÚi tâmÁ khi¿n
 choÁ ch°
 T ngÁ Ni ph£i b-c khóc ho-c
 b-c c°Ýi. ChÉ có khi ãÁ giác ngÚÁ mÚi
 c£m nh-n sâu s`c và h¿t °ácÁ ý vÉÁ cçaÁ jô lýÁ chân th-t,
 c£m niÇmÁ sâu
 xaÁ ¿n nÿ ã giúpÁ chúng taÁ thành nên jô c£ ¥y. Cho nên sau khiÁ thành jô,Á éc Ph-tÁ ã ngÓi nhìn cÚiÁ bó ÁÁ mùt tu§n
 Không phÉiÁ bi¿t jnÁ bình th°ÝngÁ mà Ngài c£m nh-n sâu s`c nÿ Ngài ngÓi
 °ácÁ thành
 jô. Chính sĩÁ thành jôÁ này
 nên Ngài mÚi có sĩ c£m nh-n vàÁ bi¿t jnÁ sâu
 s`c ó.
 Ngài Trích Thçy nói có ba hÿngÁ Ç tí.
 Hÿng b-c th°ãng là n°ing theoÁ lýi dÿ cça th§yÁ màÁ ti¿n bù,
 v°jn lên. Hÿng b-c trung là khen ngàiÁ lòng tẽÁ bi
 cça Th§y mình. Hÿng b-c hÿ thìÁ lái dãngÁ uy tínÁ cça
 th§y mình. Ng°Ýi n°ing theoÁ lýi dÿ cça th§yÁ Á
 tu ti¿n, ÁÁ giác ngÚÁ thì
 ngài Trích Thçy nói ó là hÿngÁ Ç tíÁ b-c
 th°ãng. ChÉ khi nào n°ing theoÁ lýi dÿ cça Th§yÁ mình
 ÁÁ công
 phuÁ tu t-p,Á chúng taÁ mÚi
 thÁ nh-nÁ sâu
 xa sĩÁ giác ngÚ. Có tu ti¿n °ác nh° th¿ thìÁ chúng taÁ mÚiÁ c£m ùngÁ vàÁ bi¿t jnÁ sâu xaÁ °ác. ó mÚi xéng áng là ng°ÝiÁ
 mình. Ð áyÁ chúng taÁ híc °ác mùt iAuÁ tr¿ng y¿u,
 muNnÁ bi¿t
 jn mùt cáchÁ sâu xaÁ Nÿ
 vÚiÁ éc
 Ph-t, vÚi ch° TÕ, vÚiÁ Hòa Th°ãngÁ tôn s°Á thìÁ chúng taÁ ph£i khéo v-n dãng lýi dÿÁ cça quýÁ ngài ÁÁ dãng công,
 ÁÁ tu
 hànhÁ mùt cáchÁ triÇt Á.
 Nh° th¿Á chúng
 taÁ mÚi có °ác mùt sĩÁ ti¿n bùÁ th¿c sĩ tẽÁ nÚi tâm,
 mÚi c£m nh-n sâuÁ s`c cáiÁ jn
 lÚnÁ vôi vúiÁ cça quýÁ ngài Nÿ vÚi mình. Càng tu ti¿n,Á chúng taÁ càngÁ thông c£m, càngÁ tẽ biÁ vÚiÁ míi ng°Ýi,
 muNn giúp cho ng°Ýi khác cing °ácÁ ti¿n bùÁ nh°
 mình. KhiÁ tu hànhÁ ti¿n bùÁ áng kÁ, tâm mình tr¿ nênÁ qu£ng jì,
 c£m nh-n °ác mùt niÁmÁ an lÿcÁ nh¹
 nhàng,Á tinh
 t¿,Á sâu xaÁ thìÁ chúng taÁ s½ c£m nh-n r£t rõ và bi¿t tềng cái jn
 nh¿ khôngÁ thi¿u sót. ó làÁ chúng taÁ ã
 híc °ác hÿnhÁ bi¿t jnÁ vàÁ Án jnÁ tẽ mùt tâm thÁÁ giác ngÚÁ nh° quý Ngài.
 9.Á Ni¿t bàn.
 Lúc s`pÁ thÉ tÉch,Á éc Ph-tÁ vào
 rềng sala, d°úi cây song th¿ vàÁ thÉ tÉch. Vùng ó là mùt nÿi r£t nghèo cça ¥t n°ÚcÁ ²n ù.
 Vì saoÁ éc
 Ph-tÁ lÿi chín mùt nÿi
 nghèo nh° v-y Á thÉ tÉch? Song song vÚi nhiÁuÁ lý dotrong
 kinhÁ diÁn
 t£, có mùtÁ lý doÁ chúng taÁ c§nÁ l°u tâm.
 B£i ó là nÿi khó kh n,Á nghèo khO,Á lÿc h-uÁ cho
 nênÁ éc
 Ph-tÁ chín nÿi ¥yÁ thÉ tÉchÁ Á gieo duyên cho vùng ¥t ó. KhiÁ míi ng°ÝiÁ ¿nÁ chiêm báiÁ Ngài,
 ng°Ýi dân nÿi ó °ác h°ng ph°Úc ho-c sanhÁ tín tâm,Á thiÇn c nÁ t ng tr°ng,Á d§n d§nÁ i
 ¿nÁ giác
 ngÚ. N¿u ng°ác lÿi, ngài chín ¿nÁ trung tâmÁ mùt
 thành phN lÚn ÁÁ thÉ tÉchÁ cho
 nhiÁu ng°Ýi ¿n vi¿ng mình Á mình °ácÁ nOì ti¿ng, lo ám cho mình °ác lÚn lao, §y ç... V-y
 là Ngài ã vì mình, ã chín cho mình rÓi. Còn ±ng nàyÁ éc Ph-tÁ ã chín nÿiÁ nghèo khóÁ nh¥t ÁÁ thÉ tÉch,
 Á mang lÿiÁ lái lÿcÁ cho
 dân chúng khó kh n. ó là Ngài ngh) ¿n ng°Ýi khác mà chín choÁ míi ng°Ýi,
 là mùt sĩÁ quên mìnhÁ mà

ng) ỉn choÁ chúng sanh, là mÚt sĩ dẏn thân thĩc sĩ. HiÇn nay phŞn

ôngÁ chúng

taÁ °ác phân công iÁ âu óÁ Á làm viÇc thì thích chín chxÁ giàu sang,Á tỉÇn nghiÁ Á c°ng chịu tĩ ngã,Á phác vẢ cho tẏmÁ Ng°ác lị, nỈu ng°Yi

có tâm th°jing ng°Yi, vì ng°Yi khác khó khỒ Á làmÁ tề thiÇnÁ thĩc sĩ thì s½ muỠnÁ i vàoùng

nào ó th-t khó kh n, nghèo thiỈu. Dù nị ó dân còn thiỈuÁ v n hóa,

không biỈt cáchÁ xí sĩÁ tỈt,

không biỈtÁ mang ỉnÁ mình,Á Ýi sĩNgÁ còn dị dáy, b©n thỂu, còn mẏt vÇ sinh,

c; sẢ v-t

chẏtÁ tÓi tÇ, không °ácÁ tỉÇn nghi, i ỉn ó s½Á vẏt vẢ cho mình, nh°ngÁ chúng taÁ v«n rẏt thích i ỉn nị ẏy. ó làÁ chúng ta

ché không ngh) vẢ

mình, không thích quan trĩng mình mà chỂ ngh) vẢ ng°Yi khác khỒ, ng°Yi ang cŞn

mình giúp. V-y là ả biỈtÁ quên mìnhÁ Á phảng sĩ,

Á dẏn thân, Á cho ra mÚt cách thĩc sĩ. ó làÁ chúng taÁ ang híc theo hịnh Ph-t. Còn ngh) vẢ

mình nhiÁu quá thiÁ trái vUiÁ hịnh

Ph-t, là không °ác niÁm vui nh°Á éc Ph-tÁ ảỈt °ác.

Nói gì ỉn chuyÇn xa xôi, chỂ cŞn lên xe là chín chx tỈt

nhẏt cho mình, còn ng°Yi khác thiÁ m-c kÇ. Vào nịÁ công sẢ thì

chín viÇc dẢ dàng, nh¹ nhàng nhẏt, còn viÇc khó kh nÁ n-ng nhĩcÁ thì Á ó, ai làm thì làm... Xét lị s½

thẏy, mxi mÚtÁ ý niÇmÁ hay

hành ùng nhỈ,Á con ng°YiÁ th°Yng

ng) vẢ mình, vì mình nhiÁu hịnh là ngh) ỉn ng°Yi khác hay t-p thẢ. Vì thỈÁ chúng taÁ khó có °ác niÁm vui trong cuÛc sĩNg.

Nhĩng viÇc này rẏt gŞn, quý vỂÁ chiêm nghiÇmÁ lị

s½ thẏy híc theo không khó.Á Thí dẢÁ chiÁu

nay quý vỂ rÝiÁ thiÁn viÇnÁ vẢ

lị thành phỈ à Nụng, vẢ nhà mình. ThỈ là xuỠng phà mìnhÁ tranh thÇÁ chín chx mát nhẏt Á ngÓi, ai làm giÁ m-c kÇ,

nh° v-y là ngh) cho mình, là ch°a híc °ácÁ công hịnhÁ cça

Ph-t, không có °ác niÁm vui cao th°āng. Ng°ác lị,Á chúng taÁ ngh) r±ng, chx ó ai cing thích hỈt.

Mình ngÓi lên óÁ cỂm thẏyÁ mát m»Á thích thúÁ nh°

thỈ nào thì ng°Yi khác ngÓi vào ó cing s½ cỂm nh-nÁ thích thúÁ nh° v-y. Ng°Yi khác ngÓi vào ó hí °ác

vui là mìnhÁ cỂm thẏyÁ vui

cho nên chx mát, chx yên ó mình mÝi quý vỂ IÙn tuỠi ngÓi, riêng mình còn khỂ

mịnh thì éng ngÓi vào âu cing °ác. V-y là ả biỈtÁ híc hịnhÁ không ngh) cho mình mà chỂ ngh) cho

ng°Yi khác và dẢ có °ác niÁm vui cao th°āng.Á T°jing tĩ, lên xe,Á tranh thÇÁ chín

cái ghỈ nào tỈt và êm Á ngÓi tr°Úc, ó là ngh) cho mình, làÁ chúng taÁ ch°a híc °ác hịnhÁ tề biÁ cçaÁ éc Ph-t. NỈuÁ chúng ta

tỈn, nh¹ nhàng, biỈt r±ng chx mình thích thì ng°Yi khác cing thích. Nh°Yng chx

ó cho ng°Yi khác °ác ngÓi, híÁ cỂm thẏyÁ vui

là mình vui, còn mình thì ngÓi chx nào cing °ác. ó làÁ chúng taÁ ảÁ thẢ hiÇn ịo lýÁ ngayÁ Ýi sĩNgÁ rÓi. Khi khôngÁ tỂnh giá

iÁu này thiÁ chúng taÁ th°Yng

coi trĩng mình quá. Vì thỈ lòng mình trỈ nên nhỈ h¹p,Á Ýi sĩNgÁ ích k±,

nhỈ nhoi, tề ó cuÛc sĩNg dẢ sanhÁ phiÁn phéc,Á bĩc bUi,Á khỒ nào.Á NỈu khôngÁ coi

trĩng mình quá thì tỈÁ chúng taÁ cỂm thẏyÁ không

có gì quan trĩng,Á cŞn thiỈt. Tề ó lòng tỈÁ mỈ rỪng,

th°YngÁ ban

choÁ ng°Yi khác nhĩng gì tỈt

nhẏt, vUi mình thiÁ bình th°Yng, nh° thỈ nào cing °ác. Khi ban °ác cho

ng°Yi khác nhĩng iÁu tỈt thiÁ chúng taÁ cỂm thẏyÁ rẏt

vui. NiÁm vui này rỪng IÙn, cao th°āng.

Có lŞn

mÚt vỂ giáo s° ỉn hỈ quý thŞy:

- Th°a ThŞy, khi mình giúp cho ng°Yi khác mÚt iÁu tỈt

thì ó làÁ viÇc thiÇn. úng rÓi. Nh°ng ó chỂ làÁ quan niÇmÁ thiÇn thoi ché âu có gì Á tr-c nghiÇm

°ác nó là thiÇn. Ho-c có ng°Yi làm mÚt viÇc không tỈt thì ó là ác. Thì cing

là mÚtÁ quan

niÇmÁ thoi.Á NỈu khôngÁ cóÁ quan niÇmÁ ó

thì âu phỂi thĩc là ác? Nh°Á v-y thiÁ dĩa vàoÁ âu

Á biỈt viÇc ó là thiÇn hay ác?

Câu hỈ rẏt hay, giáo s° cho r±ng tẏt cỂ hành ùngÁ thiÇn ácÁ trên Ýi chỂ là mÚtÁ quan niÇm.Á NỈu khôngÁ cóÁ quan niÇmÁ t

có?Á NỈu khôngÁ cóÁ quan niÇm, không có c n cé thiÁ thiÇn ácÁ l«n IÙn.Á CuỠi cùng con

ng°YiÁ làm thiÇn và làm ác

giỠng nhau sao? NỈuÁ v-y thiÁ hxn lojnÁ làm

sao?

Quý thŞy

nói:

- NỈu giáo s° chỂ nhìn theoÁ hiÇn t°āngÁ bên ngoài thì úng nh° giáo s° nói,Á thiÇn ácÁ chỂ làÁ quan niÇmÁ thoi. NỈu muỠn tr

thiÇn và ác

thì giáo s° phĐi nhìn ljiÁ nÙi tâm.Á c n cé vàoÁ ó

thì s½ thÿy rành r½ °ác.Á Cả thÁ, khi làm mÙt viÇc gì ó mà khiÁ tÉnh táoÁ lji, bình tâm lji,Á chúng taÁ tñÁ cEm thÿyÁ trong

lòng mìnhÁ xao xuyçn, khó chÈu, không xéng áng, khôngÁ an Õn,Á cEm giácÁ thÿy sao mà mình làm mÙt viÇc ghê gÙm

quá v-y, thÿy mìnhÁ thÿp hèn, dÁ sã... Tÿt cÉÁ cEm giácÁ ó choÁ chúng taÁ nh-n biçtÁ viÇc làmÁ tr°Ùc ó là ác, không °ác thì

làm mÙt viÇc gì ó mà khiÁ tÉnh táoÁ lji,

bình tâm lji màÁ chúng taÁ tñÁ cEm thÿyr±ngÁ viÇc làmÁ ó rÿt xéng áng,Á cEm thÿyÁ vui nè nh¹ trong lòng, khôngÁ xao xuyçn,

thÿy cuÙc sÑng cóÁ ý vÈ,

khôngÁ cEm

thÿyÁ trái vÙiÁ lòng

mình, không há thÿyÁ xÿu hÕÁ vÙiÁ míi ng°Ýi...

Tÿt cÉ những biÁu hiÇn ó choÁ chúng taÁ biçtÁ viÇc làmÁ tr°Ùc ó là hiÁn thiÇn. Sñ cEm nh-n

ó, cái tâm ó không ai có thÁ chñi cãi hayÁ trñn tránhÁ i

âu °ác. Hôm nào giçt ng°Ýi vÁ là thÿy trong lòng run, khó chÈu liÁn, làm saoÁ chiy trñnÁ i âu °ác vÙi tâm trjng ó! Chính

cái tâm ÿy choÁ chúng taÁ biçt

ó làÁ viÇc

làmÁ ác rÓi.Á Chính tâmÁ ó choÁ chúng taÁ biçt °ácÁ viÇc làmÁ cça mình là ác hay thiÇn.Á Thí dÁÁ mình iÁ n trÙmÁ cça ai

lòng vui rÙn, hÙn hÿ. TÙi khi

xài hçt rÓi, không cònÁ gì nữa, cé t°ßng míi chuyÇn êm xuôi không có gì.Á Cho çnÁ khi lÙn tuÕi làm ông làm bà trong nhà,

n±m yên t)nh nhÙ lji thì trong lòngÁ cEm thÿy, sao thuß nhñ mình hèn hç nh° v-y, sao lji iÁ n c_pÁ cça ng°Ýi ta Á ng°Ýi ta phĐi k

không phĐi cça mình mà i ÿy trÙm, mình là ng°Ýi không xéng áng... Càng yên

t)nh, càng hay ra, càng thÿy rõ và càngÁ cEm thÿyÁ xñn

xang trong lòng.Á Chính tâmÁ trjng

ó choÁ chúng

taÁ biçt °ácÁ viÇc làmÁ ó là ác. Còn nçu quý vÈ lên xe nh°Ýng

chx ngÓi cho những ng°Ýi lÙn tuÕi. XuÑng ò, những ng°Ýi nào yçu thì mình diu hí

i. Ho-c g-p ai khó kh n, nçu trong khç n ng có °ác thì giúp á ng°Ýi khác...

VÁ già ngÓi g«m nhÙ lji những viÇc óÁ tñ nhiênÁ trong

lòng thÿy phÿn chÿn,Á vui v»Á thì

biçt °ác ó làÁ viÇc làmÁ thiÇn

rÓi. TâmÁ thái

ant)nh ó s½ choÁ chúng taÁ biçt

°ácÁ viÇc

làmÁ kia là thiÇn hay ác.

Nh°ng ãi làm rÓi mÙi biçt, già rÓi mÙi hay ra thì ã quá muÙn màn, không còn

cj hÙiÁ sía

sai. Muñn sÑng tñt,Á chúng taÁ phĐi

biçt kÈp thÝiÁ viÇc làmÁ ó

là thiÇn hay ác ngay khi mìnhÁ suy ngh), hành ùng. Muñn thç, phĐi có mÙt tâmÁ tÉnh giácÁ th°Ýng trñcÁ mÙi choÁ chúng taÁ

°ác kÈp thÝi. Và giác

biçtÁ th°Ýng

trñc, khôngÁ mê lşm, ó làÁ tu Ph-t.Á Chúng taÁ ãÁ nh-n biçtÁ nh° thç rÓi thìÁ h±ng ngàyÁ nên bình tâm tÉnh trí Á kiÁm ljiÁ n

NçuÁ cEm thÿyÁ iÁu gì ó ch°a xéng áng, biçtÁ viÇc làmÁ ó ch°a Õn thì nênÁ sía Õi.

iÁu gì xéng áng rÓi thì biçt ó là viÇc tñt,Á chúng taÁ nên phát huy cho °ácÁ tñt hjn.

Ngay viÇc chín njiÁ thÈ tÈchÁ cçaÁ éc Ph-tÁ chúng taÁ ã híc °ácÁ công hjnÁ đÿn thân, cho ra thñc sñ. KhiÁ quên mìnhÁ Á

ra thì s½ cEm nh-n °ác

niÁm an vui, biçt ó làÁ viÇc làmÁ cao

th°ång. Khi cõi lòng °ác an vuiÁ thanh thoátÁ nh° v-y thìÁ biçtÁ chúng taÁ ã

híc úng theoÁ thiÇn pháp, theo hjnÁ giác ngÙÁ màÁ éc Ph-tÁ ã

chÈ dÿy, s½ °a çnÁ mÙt ÝiÁ sÑngÁ an Õn,

t°ji vui.

III.

CIN BI¼T CÁCH HIC.

éc Ph-tÁ dÿy,Á ví nh°Á ng°Ýi

n xoài, phĐi biçt bñ i vñ và hÙt mà chÈ n phşn cjm cça nó. Nçu thÿy xoài

ngon rÓi n luôn cÉ vñ l«n hÙt, ó là ng°Ýi không biçt n xoài.Á T°jng tñ,

khi híc mÙt iÁu gì ó thì phĐi biçt chín lña híc nhữngÁ kinh nghiÇmÁ °ác úc kçt lji, ã °a çnÁ thành tñuÁ rÓi ché khôngÁ nhÿt t

tñÁ i theoÁ hçt

tÿt cÉ những gì ng°Ýi ó ãÁ trĐi qua. Cing v-y,Á chúng taÁ híc

theoÁ cuÙc

ÝiÁ éc Ph-tÁ là

híc theo nhữngÁ kinh nghiÇmÁ Ngài

ãÁ trĐi

qua, ã úc kçtÁ thành tñuÁ °ác

trí giác tròn ç. Hôm nay mình híc theo Á °ácÁ giác ngÙ,

ngayÁ trng

tâmÁ trí giác Á híc, Á

tu, ÁÁ jt

°ácÁ nh° ngài. Không phÊi

r-p khuôn theo kiÁu 100%. Theo kiÁu thÿy rÆng tr°Úc khiÁ thành Ph-t,

Ngài là vÊÁ thái tíÁ cóÁ gia ìnhÁ rÓi mÙi i tu, bây giÝ híc theo Ph-t,

mình cingÁ l-p gia ìnhÁ rÓi

mÙi i tu. Không phÊi nh°Á v-y màÁ quý

vÊ nào thÿy ç duyên thì có quýÁn i tu sÙm ché khôngÁ nhÿt thiçtÁ phÊi cóÁ gia ìnhÁ rÓi mÙi i tu °ác. Không phÊi thÿyÁ éc F khiÁ thành

joÁ ngài ã iÁ tu tiênÁ rÓiÁ chúng taÁ b̄t

buÚt phÊi híc theo, bây giÝ mình cing phÊi tìm mÿy vÊ tiên Á tu tr°Úc rÓi mÙiÁ tu Ph-tÁ sau. KhôngÁ nhÿt thiçtÁ phÊi nh° thç. F

làÁ chúng taÁ không biçt n xoài nên n luôn c£ vĩ l«n

hÚt. Híc theoÁ cuÚc ÝiÁ éc Ph-tÁ làÁ chúng taÁ híc nhngÁ kinh nghiÇm Ngài

ãÁ thÊ hiÇnÁ trÊi qua,

úc kçt lji cho mình thÿy rõ kçt qu£, m-t nào nên tránh, iÁu gì nên híc theo.Á Chúng taÁ phÊi biçtÁ t° duyÁ híc theo nhngÁ kinh

nghiÇmÁ cça Ngài ÁÁ éng dÆngÁ tu t-pÁ jt °ácÁ kçt qu£ nh° Ngài ché không phÊi r-p

khuôn 100%. Cho nênÁ thiÁn s°Á Qu£ng TríÁ BÁ ViÇt NamÁ có nóiÁ bài kÇ:

...Nam

nhi tñ hñuÁ xung thiênÁ chí

H°u h°ÚngÁ Nh° LaiÁ hành xéÁ hành.

Ngh)a là, làm trai có chí xông trÝi th³m, ãng có b°Úc

theo b°ÚcÁ Nh° LaiÁ ã

i qua. Cing nh° con ngxng chúa nó chÉ uÑng sĩa và chëa n°Úc lji. ãng theo ß

ây không có ngh)a là mình bĩ Ph-t mà Ngài khuyênÁ chúng taÁ phÊi biçt híc Ph-t. KhôngÁ nhÿt thiçtÁ phÊi r-p khuôn 100% mà lÿyÁ chÿt liÇuÁ giác ngÙÁ màÁ éc thç tônÁ ãÁ trÊi quaÁ kinh nghiÇmÁ và chÉ lji choÁ chúng ta.

Híc °ác nh° v-y làÁ chúng taÁ biçt

cách híc theoÁ cuÚc ÝiÁ giác ngÙÁ cça

écÁ tẽ pháÁ chúng ta.

IV.Á KçT LU-N.

MÙt hôm,Á éc Ph-tÁ csmÁ mùt n̄mÁ lá trong tay, hñi ngài A-nan vàÁ jì chúngÁ Các vÊ thÿy n̄m lá trên tayÁ éc Thç TônÁ so

ngoài rãng là nhiÁu hay

ít? . NgàiÁ A nanÁ th°a:

BjchÁ éc

Thç Tôn, n̄m lá trên tayÁ éc Thç TônÁ là

quá ít so vÙi lá ngoài rãng. Á éc Ph-tÁ b£o,Á cing thç,

nhng gì Ngài nói ra chÉ nh° n̄m lá ß trong tay, còn nhng gì Ngài biçt, Ngài c£m

nh-n °ác thì nh° lá ngoài rãng. MÙt sñ iÁm quý Thÿy vëa nêu qua, ó chÉ là mùt

ítÁ công hñnhÁ bình dỄ,

gñn gii Á quý vÊ có thÁ dẢ dÆng híc theo °ác thoi.Á CuÚc Ýi éc Ph-tÁ còn vô vãn iÁu hay,Á chúng taÁ ch°aÁ ç sécÁ ÁÁ híc

híc tẽÁ cuÚc ÝiÁ éc Ph-tÁ quá rÙng lÙn,Á sấu xa,Á chúng taÁ khó híc hçt. ChÉ çn khi nàoÁ thành Ph-tÁ thìÁ chúng taÁ mÙi

c£m nh-n hçt °ácÁ c£nh giÙiÁ Ph-t,

mÙi híc xong bài hícÁ cuÚc ÝiÁ éc Ph-t. Cho nên, trong kh£ n ng cça mình, híc mùt phñn

nào ó mà c£m nh-n vàÁ thñc hànhÁ °ác,

ó là quý vÊ ã tu tìçn. Tuy bài hícÁ cuÚc Ýi éc Ph-tÁ có

dài, có nhiÁu, nh°ng nçuÁ chúng taÁ nh-n

chân, thÁ nghiÇm, sñng °ác b±ngÁ tâm giácÁ ngÙ,

khiÁ tâm

giácÁ tròn ç làÁ chúng taÁ ã híc xong bài híc cça Ngài rÓi.

NgàyÁ Ph-t £n, mùaÁ Ph-t £nÁ chúng taÁ c£m

niÇm çn Ngài,Á tôn kínhÁ Ngài,Á cúng d°ÝngÁ Ngài không gì hñn làÁ cñn phÊiÁ biçtÁ híc hñi,Á tu t-pÁ theoÁ công hñnhÁ cça N

ngÙÁ phñn nào. ó là kçt qu£Á thiçt thñcÁ nhÿt ÁÁ chúng taÁ dÆng lênÁ cúng d°ÝngÁ Ngài trong mùaÁ Ph-t £n.

Thích TâmÁ Hñnh

(Trá TríÁ ThiÁn ViÇnÁ Trúc LâmÁ Bjch Mã)Á